

1. UVOD

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA

Gradovi: Sisak, Kutina, Novska, Petrinja, Glina, Hrvatska Kostajnica, Popovača.

Općine: Donji Kukuruzari, Dvor, Gvozd, Hrvatska Dubica, Jasenovac, Lekenik, Lipovljani, Majur, Martinska Ves, Sunja, Topusko, **Velika Ludina**.

Sisačko-moslavačka županija treća je po veličini Hrvatska županija s površinom od 4.468 četvornih kilometara, koja pokriva 7,89 posto teritorija Republike Hrvatske. Smještena je u trokutu što ga čine gradovi Zagreb - Karlovac – Sisak, dok na jugu graniči s Bosnom i Hercegovinom.

Sisačko-moslavačka županija ima površinu od 4.463 km², te je po površini među najvećim županijama u Republici Hrvatskoj i zauzima oko 7,9% kopnenog teritorija Republike Hrvatske. Obuhvaća dio Banovine i Moslavine.

Središnjim i jugoistočnim dijelom županije dominira Odransko polje, Posavina i Lonjsko polje. Ovo je uglavnom močvaran i slabo naseljen kraj s gustim šumama, ali ujedno vrijedno stanište životinja i ptica. Na istoku i sjeveroistoku poplavne nizine prelaze u brežuljkast kraj Moslavine dok na samom sjeveroistoku županije dominira Moslavačka gora, s najvišim vrhom Humkom od 489 mnv. Na sjeveru županije su niski obronci Vukomeričkih gorica koji su obrasli gustim šumama. Na sjeverozapadu je Pokuplje, dolina koja je nastala uz rijeku Kupu dok se probijala kroz bregovit krajolik. Zapad županije je bregovit kraj ispresijecan dolinama manjih rijeka poput Gline i Velike Trepče. Teren je mješovit, izmjenjuju se brda obrasla šumama s poljoprivrednim zemljištem oko naselja. Ovaj dio Sisačko-moslavačke županije pogodila je izrazita depopulacija što je posljedica Domovinskog rata i okupacije. Ovim dijelom županije dominira grad Glina, kao jedino urbanizirano naselje. Na samom zapadu se uzdiže Petrova gora, s najvišim vrhom Velikim Petrovcem od 512 mnv.

Južno od Petrinje pa do granice s Bosnom i Hercegovino reljef je brežuljkast s dolinama Sunje i Petrinjčice. Više prema jugu, u trokutu između gradova Glina i Hrvatska Kostajnicate naselja, Dvor smjestila se Zrinska gora. Krajolik je tipičnim za kontinentalna niska gorja koja su rijetko naseljena. Cijela gora je obrasla gustim šumama. Dominantav vrh je Piramida (616 mnv), ujedno i najviši vrh županije. Južno od Zrinske gore smjestila se dolina riječice Žirovnica utječe u Unu. Sama Una poput Kupe napravila je usku dolinu, Pounje, u kojoj je dominantan grad Hrvatska Kostajnica. Od značajnih naselja valja još izdvojiti Hrvatsku Dubicu. Sisačko-moslavačka županija graniči s pet županija, a na jugu graniči sa susjednom državom Bosnom i Hercegovinom.

Lonjsko polje

OPĆINA VELIKA LUDINA

Velika Ludina

Općina Velika Ludina smještena je u sjeverozapadnom dijelu Sisačko - moslavačke županije u području Moslavine. Proteže se između rijeke Česme i Moslavačke gore. Sama Velika Ludina se nalazi u središtu između gradova Kutine, Čazme, Ivanić Grada te Siska, oko 30 kilometara daleko od ovih gradova. Općina tako spada u brežuljkasto-ravničarski kraj.

Položaj općine Velika Ludina u okvirima Sisačko-moslavačke županije specifičan je zbog njenog rubnog položaja a vezano s time i njene kvalitetne prostorne i prometne povezanosti sa drugim dijelovima Hrvatske. Dominantni prometni koridor proteže se u smjeru zapad-istok duž županijske ceste Ž-3124 uz koju se razvija linearna konurbacija, koja obuhvaća potez Ivanić Grad - Kutina - Novska - Nova Gradiška.

Područje općine dobro je prometno povezano sa susjednim općinama i gradovima: Križom i Ivanić Gradom na zapadu, Popovačom i Kutinom na istoku te Čazmom na sjeveru. Povoljan položaj i dobra prometna povezanost, relativno niska gustoća naseljenosti, te kvalitetan i očuvan okoliš predstavljaju glavne prostorne i razvojne resurse općine. Na području općine u 12 naselja, prema popisu iz 2001. godine, živi 2.832 stanovnika, odnosno 1,50 % od ukupnog stanovništva županije (183.531 stanovnika). Prema broju stanovnika općina je među manjima u županiji. Područje općine zauzima površinu od 103,6 km² odnosno 2,3 % ukupne površine županije koja iznosi 4463,1 km². Prema površini općina je među manjima u županiji. Prosječna gustoća naseljenosti na području općine iznosi 27,69 st./km². Gustoća naseljenosti na području županije je 56,26 st./km², dok je prosječna gustoća naseljenosti u Hrvatskoj 85 st./km². Južni dio područja općine, u površini od cca 16 km², zauzima poplavno područje Lonjskog polja.

Povijesni izvori govore o postojanju organiziranih naselja na ovom području u 14. st., a većina naselja pod današnjim imenima zabilježena je popisom stanovništva 1704. godine (osim Grabričine i Ruškovice. Prema tom popisu ovo područje bilo je nastanjeno sa hrvatskim stanovništvom sa 139 porodica. Košutgrad između Kopčić brda i Dabčeve Kose zapsan je 1334. godine u popisu crkvenih župa gdje se spominje da pod Košućakom postoji kapela čazmanskog arhiđakonata. Kako se 1334 godine spominje postojanje kapele i podgradskog naselja za pretpostaviti je da je utvrda postojala već u 13. st. Naseljeni dio ispod Košutgrada, kuda je tekao potok Podgradska i Jarak, zvao se Podgradska. Podgradska je bilo naselje ispod grada koje su naseljavali uglavnom obrtnici i trgovci koji su pored svojih kuća i vrtova imali radnje i trgovine.

Košutgrad

Prema Pravilniku o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači, **Program zaštite divljači je planski akt za razdoblje od 10 godina koji osigurava zaštitu divljači na površinama iz članka 9. stavka 2. točaka 1., 2., 3. i 5. Zakona o lovstvu.** Navedene površine zovu se još i površine izvan lovišta, a obuhvaćaju slijedeće kategorije zemljišta:

1. Zaštićene dijelove prirode ako je posebnim propisima u njima zabranjen lov,
2. Mora i ribnjake s obalnim zemljištem koje služi za korištenje ribnjaka,
3. Rasadnike, voćne i lozne nasade namijenjene intenzivnoj proizvodnji te pašnjake ako su ograđeni ogradom koja sprječava prirodnu migraciju dlakave divljači,
4. Minirane površine i sigurnosni pojas širine do 100 m,
5. Druge površine na kojima je aktom o proglašenju njihove namjene zabranjen lov.

Divljač je nedjeljiv dio krajobraza i, budući da za određenu interesnu skupinu predstavlja okosnicu u gospodarenju, o njenoj brojnosti ovisi dinamika populacije ostalih životinjskih vrsta te pojedinih sastavnica vegetacije.

Općina Velika Ludina naručuje izradu Programa zaštite divljači koja obitava na području naselja Gornja Vlahinička, Grabičina, Grabrov Potok, Katoličko Selišće, Kompator, Ludinica, Mala Ludina, Mustafina Klada, Okoli, Ruškovića, Velika Ludina i Vidrenjak.

Prema Pravilniku, zabranjeno je loviti divljač u pojasu 300 m od ruba naselja u nizini i prigorju te 200 m u brdsko-planinskim područjima. Program je izrađen u skladu sa Zakonom o lovstvu, te prema Pravilniku o sadržaju i načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači (u daljnjem tekstu: Pravilnik).

Program zaštite divljači važi od 01. travnja 2018. do 31. ožujka 2028. godine, a izradilo ga je Trgovačko društvo "CEDRUS FOREST" d.o.o. iz Čakovca, Dr. Franje Bučara 19, kojeg zastupa direktor Robert Sambolek dipl. ing. šum., ovlaštenu izrađivač za izradu lovnogospodarskih osnova, programa uzgoja divljači, programa zaštite divljači i njihovih revizija sa licencijom broj 0968.

Zakoni, pravilnici, konvencije, memorandum i međunarodni sporazumi korišteni kod izrade programa zaštite divljači:

- Zakon o lovstvu ("Narodne novine", broj: 140/05., 75/09., 153/09., 14/14., 21/16., 41/16., i 67/16. OUSRH, 62/17.)
- Zakon o šumama ("Narodne novine", broj: 140/05., 82/06., 129/08., 80/10., 124/10., 25/12., 68/12., 148/13., 94/14. i 68/18.)
- Zakon o veterinarstvu ("Narodne novine", broj: 82/13. i 148/13.)
- Zakon o zaštiti prirode ("Narodne novine", broj: 80/13. i 15/18.)
- Zakon o zaštiti okoliša ("Narodne novine", broj: 80/13., 153/13., 78/15., 12/18.)
- Zakon o zaštiti životinja ("Narodne novine", broj: 135/06., 37/13., 125/13. i 102/17.)
- Zakon o prekograničnom prometu i trgovini divljim vrstama ("Narodne novine", broj: 94/13.)
- Zakon o oružju ("Narodne novine", broj: 130/07., 146/08., 59/12. i 70/17.)
- Pravilnik o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači ("Narodne novine", broj: 40/06., 92/08., 39/11. i 41/13.)
- Stručna podloga za bonitiranje i utvrđivanje lovnoproduktivnih površina u lovištima Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj: 40/06.)
- Pravilnik o lovostaju ("Narodne novine", broj: 67/10., 87/10., 97/13. i 44/17.)
- Pravilnik o stručnoj službi za provedbu lovnogospodarske osnove ("Narodne novine", broj: 63/06., 101/10 i 44/17.)
- Pravilnik o lovočuvarskoj službi ("Narodne novine", broj: 63/06.)
- Pravilnik o pasminama, broju i načinu korištenja lovačkih pasa za lov ("Narodne novine", broj: 143/10.)
- Pravilnik o načinu uporabe lovačkog oružja i naboja ("Narodne novine", broj: 68/06. i 66/10.)
- Pravilnik o načinu ocijenjivanja trofeja divljači, obrascu trofejnog lista, vođenju evidencije o trofejima divljači i izvješću o ocijenjenim trofejima ("Narodne novine", broj: 92/08.)
- Pravilnik o obilježavanju krupne divljač evidencijskim markicama ("Narodne novine", broj: 54/06., 92/08., 95/10. i 44/17.)
- Pravilnik o uvjetima i načinu lova, nošenju lovačkog oružja, obrascu i načinu izdavanju lovačke iskaznice, dopuštenju za lov i evidenciji o obavljenom lovu ("Narodne novine", broj: 70/10.)
- Pravilnik o načinu lova sa pticama grabljivicama i programu o polaganju sokolarskog ispita ("Narodne novine", broj: 110/10.)
- Pravilnik o potvrdi o podrijetku divljači i njezinih dijelova i obilježavanju krupne divljači evidencijskim markicama ("Narodne novine", broj: 95/10. i 44/17.)
- Pravilnik o osposobljavanju kadrova u lovstvu ("Narodne novine", broj: 78/06. i 92/08.)
- Pravilnik o načinu lova u graničnom pojasu ("Narodne novine", broj: 67/06.)
- Pravilnik o sadržaju i načina vođenja središnje lovne evidencije ("Narodne novine", broj: 67/06. i 73/10.)
- Pravilnik o službenoj iskaznici i znački lovnog inspektora ("Narodne novine", broj: 11/06., 17/07. i 142/12.)
- Pravilnik o uređivanju šuma ("Narodne novine", broj: 79/15.)
- Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. Godine ("Narodne novine", broj: 72/17.)
- Pravilnik o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima ("Narodne novine", broj: 88/14.)
- Uredba o proglašenju ekološke mreže ("Narodne novine", broj: 124/13.)
- Uredba o izmjenama Uredbe o ekološkoj mreži ("Narodne novine", broj: 105/15.)

- Pravilnik o visini naknade štete prouzročene nedopuštenom radnjom na zaštićenim životinjskim vrstama ("Narodne novine", broj: 84/96. i 79/02.)
- Pravilnikom o sakupljanju zavičajnih divljih vrsta ("Narodne novine", broj: 114/17.)
- Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama ("Narodne novine", broj: 144/13. i 73/16.)
- Pravilnik o prijelazima za divlje životinje ("Narodne novine", broj: 5/07.)
- Pravilnik o ciljevima očuvanja i osnovnim mjerama za očuvanje ptica u području ekološke mreže ("Narodne novine", broj: 15/14.)
- Konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine (Pariz, 1972.) - Nostrifikacija o sukcesiji ("Narodne novine" - Međunarodni ugovori, broj: 12/93.)
- Konvencija o močvarnim staništima koja su od međunarodnog značenja naročito kao staništa ptica močvarica (Ramsar, 1971.) - Nostrifikacija o sukcesiji ("Narodne novine" - Međunarodni ugovori, broj: 12/93.)
- Konvencija o biološkoj raznolikosti (Rio de Janeiro, 1992.)
- * Zakon o potvrđivanju ("Narodne novine" - Međunarodni ugovori, broj: 6/96.)
- * Protokol o biološkoj sigurnosti u okviru Konvencije o biološkoj raznolikosti ("Narodne novine" - Međunarodni ugovori, broj: 7/02.)
- Konvencija o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja (Bonn, 1979.) i pripadajući sporazumi
- * Zakon o potvrđivanju za sve ("Narodne novine" - Međunarodni ugovori, broj: 6/2000.)
- * Sporazum o zaštiti euroazijsko - sjevernoameričkih migratornih ptica močvarica (AEWA 1995.)
- * Sporazum o zaštiti evropskih šišmiša (EUROBATS 1991.)
- * Memorandum o razumijevanju u svezi s mjerama zaštite za droplju (*Otis tarda*) (2000.)
- * Memorandum o razumijevanju u svezi s mjerama zaštite za tankokljunog pozviždača (*Numenius tenuirostris*) (1994.) - Republika Hrvatska potpisnica od 1994. godine.
- Konvencija o zaštiti evropskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bern, 1979.)
- * Zakon o potvrđivanju ("Narodne novine"- Međunarodni ugovori, broj: 6/00.)
- Konvencija o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divlje faune i flore (CITES), (Washington, 1973.)
- * Zakon o potvrđivanju (ratifikaciji) ("Narodne novine"- Međunarodni ugovori, broj: 12/99.)
- Konvencija o evropskim krajobrazima (Firenza, 2000.)
- * Zakon o potvrđivanju ("Narodne novine" - Međunarodni ugovori, broj: 12/02.)
- Odštetni cjenik za izračun naknade za štete na divljači i lovištu ("Narodne novine", broj: 67/06.)
- Cjenik divljači ("Narodne novine", broj: 67/06.)

Literatura:

1. Zvonko Mustapić i suradnici, *Lovstvo*, Zagreb, 2004.
2. Autori, *Poučnik lovstva*, Split, 2008.
3. Andrašić, *Zoologija divljači i lovna tehnologija*, Zagreb, 1979.
4. Darabuš, Jakelić, *Osnove lovstva*, Zagreb, 2002.
5. Preglednici Arkod i Geoportal.
6. Lukač, G., 2007: Popis ptica Hrvatske - Fauna Croatica, Aves XXXVII. Nat. Croat., Vol 16 (Suppl. 1.): 1-148.
7. Vukelić, J.; Mikac, S.; Baričević, D.; Bakšić, D.; Rosavec, R., 2008: Šumska staništa i šumske zajednice u Hrvatskoj - Nacionalna ekološka mreža. Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb, 263 pp.
8. Internet stranica Sisačko-moslavačke županije (www.smz.hr).
9. Internet stranica Općina Velika Ludina (www.opcina-vludina.hr).
10. Internet stranica PP Lonjsko polje (www.pp-lonjsko-polje.hr).
11. Strateški razvojni plan općine Velika Ludina 2015.-2020.
12. Stručna podloga za utvrđivanje osnovnih odrednica obitavanja, statusa i smjernica gospodarenja čagljem (*Canis aureus* L.) u Republici Hrvatskoj.

2. AKT O PROGLAŠENJU ILI USTANOVLJENJU POVRŠINE IZVAN LOVIŠTA

Na temelju članka 113. Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine broj 153/13), članka 51. i 105. Statuta Općine Velika Ludina ("Službene novine Općine Velika Ludina" br: 6/09, 7/11, 2/13 i 6/14) putem Odbora za Statut i Poslovnik, Općinsko vijeće Općine Velika Ludina na svojoj 19. sjednici održanoj dana 27.05.2015. godine utvrdilo je

PROČIŠĆENI TEKST

Odluke o donošenju Prostornog plana uređenja Općine Velika Ludina

KLASA: 350-01/15-01/05
URBROJ: 2176/19-02-15-1

Velika Ludina, 27.05.2015.

Predsjednik Općinskog vijeća

Vjekoslav Kamenščak, v.r.

Na temelju članka 113. Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine broj 153/13), članka 51. i 105. Statuta Općine Velika Ludina ("Službene novine Općine Velika Ludina" br: 6/09, 7/11, 2/13 i 6/14) putem Odbora za Statut i Poslovnik, Općinsko vijeće Općine Velika Ludina na svojoj 28. sjednici održanoj dana 29.03.2016. godine utvrdilo je

PROČIŠĆENI TEKST

Odluke o donošenju Prostornog plana uređenja Općine Velika Ludina

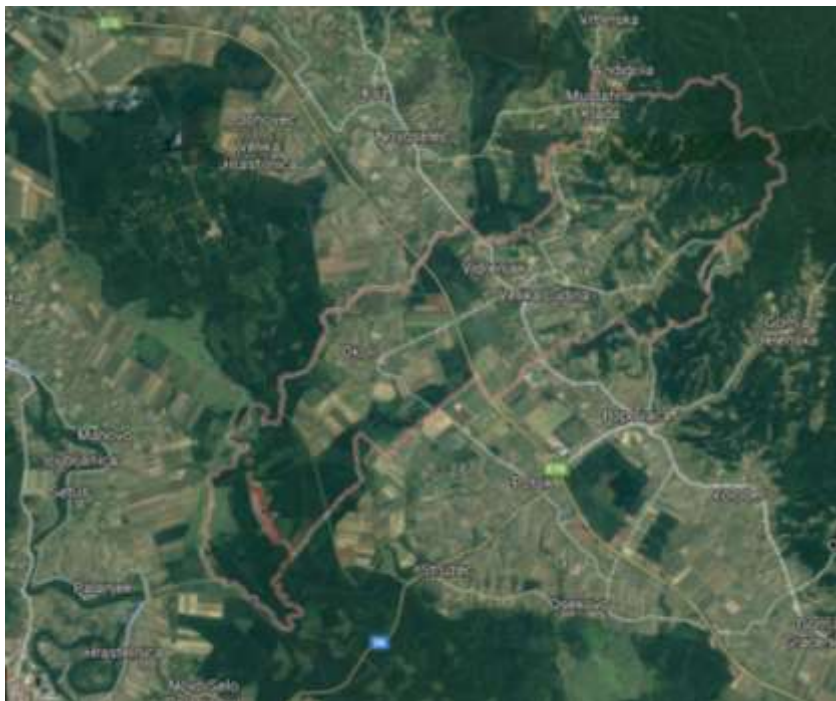
KLASA: 350-01/16-01/08
URBROJ: 2176/19-02-16-1

Velika Ludina, 29.03.2016.

Predsjednik Općinskog vijeća

Vjekoslav Kamenščak, v.r.

3. OSNOVNI PODACI O POLOŽAJU I GRANICAMA POVRŠINE IZVAN LOVIŠTA TE NJENOJ POVRŠINI RAZRAĐENOJ PO KULTURAMA ZEMLJIŠTA SA ZEMLJOVLASNIČKIM RAZMJEROM

Općina Velika Ludina je smještena u sjeverozapadnom dijelu Sisačko-Moslavačke županije. Prostor općine jasno je diferenciran na dva karakteristična zemljopisna područja. Sjeverni dio općine zauzimaju brežuljci i obronci niske Moslavačke gore. Karakteristični brežuljkasti reljef obilježavaju izmjene šumskih i poljoprivrednih područja. Naselja su smještena u udolinama. Krajoblik je na taj način sačuvan u svom izvornom izgledu. Ta je odlika ujedno i najveća vrijednost prostora općine. Južni dio općine zauzima prisavska ravnica omeđena rijekom Česmom na zapadu i Lonjom na jugu. U ovom prostoru smješteno je samo jedno naselje: selo Okoli. U kontaktnom području brežuljaka Moslavačke gore i prisavske ravnice smješten je prometno infrastrukturni koridor: auto cesta D-4, željeznička pruga, županijska cesta Ž-3124, plinovodi, naftovodi i dalekovodi prostora općine.

Na području Općine Velika Ludina nalaze se sljedeća područja zaštićena temeljem Zakona o zaštiti prirode:

- Regionalni park Moslavačka gora, preventivno zaštićen 2007. godine
- Park prirode Lonjsko polje, zaštićen 1990. Godine

Regionalni park Moslavačka gora prostire se područjem dviju županija u približno jednakom omjeru, odnosno 6909,68 ha otpada na područje Bjelovarsko-bilogorske, 8197,93 ha na područje Sisačko-moslavačke županije. Moslavačka gora je prepoznatljiva krajobrazna cjelina šireg područja Bjelovarsko-bilogorske i Sisačko-moslavačke županije velike krajobrazne, geološke i biološke raznolikosti te bogate kulturno-povijesne i tradicijske baštine.

Park prirode Lonjsko polje smješten je većim dijelom na području Sisačko - moslavačke županije (uključuje dijelove gradova: Siska, Kutine i Novske, te općina: Popovača, Jasenovac, Lipovljani i Velika Ludina), a manjim je dijelom na području Brodsko – posavske županije uključivši dijelove općina Stara Gradiška i Okučani.

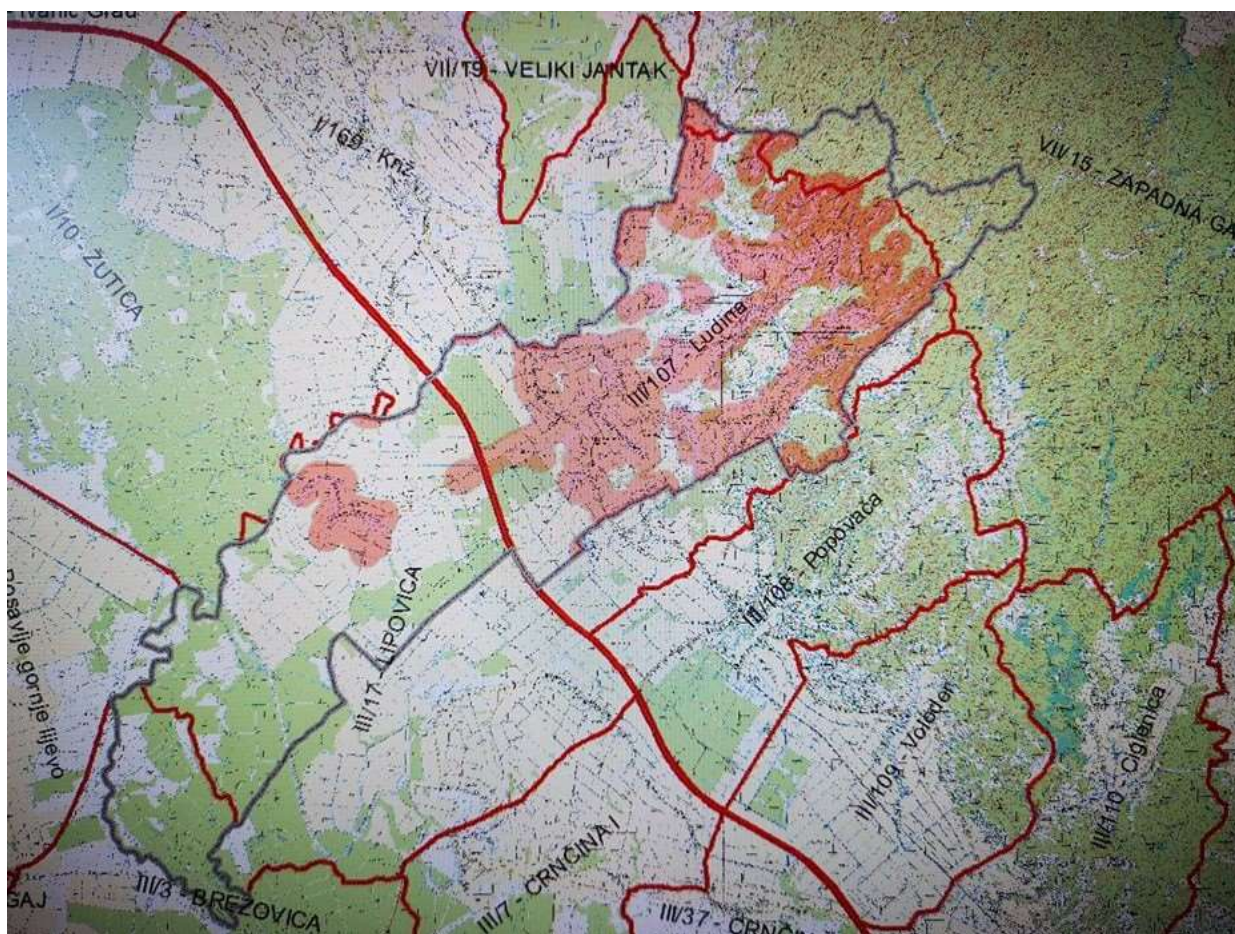
Lonjsko polje jedno je od najvećih i najočuvanijih prirodnih poplavnih područja u Europi. Nizinske poplavne šume hrasta lužnjaka i poljskog jasena predstavljaju najreprezentativnije komplekse šuma listača, ne samo u Europi, već u cijelom zapadnom palearktiku.

Najznačajniji ekološki element u Parku prirode Lonjsko polje su poplave koje se mogu dogoditi u bilo koje doba godine, zbog izvanrednih konstelacija rijeke Save i njezinih pritoka. Vodeni valovi su često jako veliki i Park prirode Lonjsko polje ima vrlo važnu ulogu kao sustav obrane od poplava za okolno stanovništvo. U ovom mikroreljefu nastaje mozaik različitih staništa tipičnih za poplavljena područja, što je rezultiralo bogatoj ponudi različitih obilježja kao što su razne vrste vlažnih šuma, travnjaci, livade, razne vrste močvarnih staništa i vlažnih područja, ali i jaraka i kanala, kao rezultat dugogodišnjeg ljudskog utjecaja.

STRUKTURA POVRŠINA					
NAZIV POVRŠINE	VRSTA POVRŠINE	KULTURA	ZEMLJOVLASNIČKO RAZMJERJE	HA	
1	2	3	4		
KULTURE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE	OBRASLO	DRŽAVNO	509	
			PRIVATNO	212	
			Σ	721	
		NEOBRASLO	DRŽAVNO		
			PRIVATNO		
			Σ		
	UKUPNO ŠUMSKO		DRŽAVNO	509	
			PRIVATNO	212	
	POLJOPRIVREDNO	ORANICE	DRŽAVNO	68	
			PRIVATNO	2618	
			Σ	2686	
			LIVADE	DRŽAVNO	
				PRIVATNO	185
				Σ	185
		PAŠNJACI	DRŽAVNO		
			PRIVATNO		
			Σ		
		VIŠEGODIŠNJI NASADI (neograđeni)	DRŽAVNO		
			PRIVATNO	32	
			Σ	32	
OSTALO	DRŽAVNO				
	PRIVATNO				
	Σ				
UKUPNO POLJOPRIVREDNO		DRŽAVNO	68		
		PRIVATNO	2867		
SVEUKUPNO ŠUMSKO I POLJOPRIVREDNO		DRŽAVNO	577		
		PRIVATNO	3047		
		Σ	3624		
JAVNE POVRŠINE	PROMETNICE			46	
	DRUGE JAVNE POVRŠINE				
			Σ	46	
OGRADENI VIŠEGODIŠNJI NASADI	VOĆNJACI				
	VINOGRADI				
	RASADNICI				
	OSTALO				
			Σ		
PRIVREDNI OBJEKTI	RIBNJACI			5	
	OSTALO				
			Σ	5	
DRUGE POVRŠINE	IZGRAĐENO ZEMLJIŠTE			240	
	VODOTOCI			4	
			Σ	244	
			ΣΣ	3919	

Popis lovišta koja se nalaze unutar područja obuhvata PZD-a "OPĆINA VELIKA LUDINA" i lovoovlaštenika koji gospodare navedenim lovištima:

Lovoovlaštenik	Lovište
L.U. "KOŠUTA" Ludina	III/107 – "LUDINA"
L.D. "FAZAN" Topolje	III/17 – "LIPOVICA"
Lovno gospodarstvo Moslavina	III/15 – "ZAPADNA GARJEVICA"

Crveno su označene površine za koje je izrađen Program zaštite divljači.

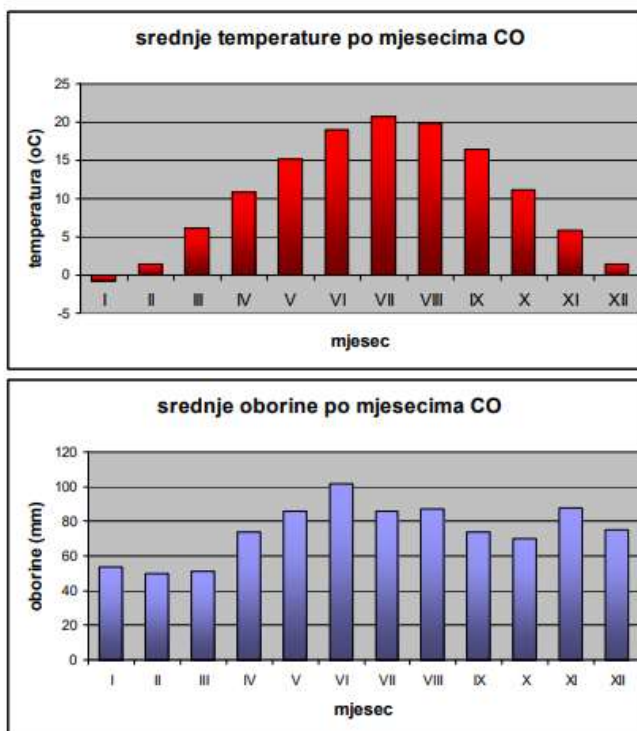
3.1. OPIS PRIRODNIH ZNAČAJKI STANIŠTA

Orografske prilike

Položaj općine Velika Ludina u okvirima Sisačko-moslavačke županije specifičan je zbog njenog rubnog položaja. Prostor općine jasno je diferenciran na dva karakteristična zemljopisna područja. Sjeverni dio općine zauzimaju brežuljci i obronci niske Moslavačke gore. Karakteristični brežuljkasti reljef obilježavaju izmjene šumskih i poljoprivrednih područja. Naselja su smještena u udolinama. Krajoblik je na taj način sačuvan u svom izvornom izgledu. Ta je odlika ujedno i najveća vrijednost prostora općine. Južni dio općine zauzima prisavska ravnica omeđena rijekom Česmom na zapadu i Lonjom na jugu.

Klimatske prilike

Područje Općine odlikuje kontinentalna klima s blagim ljetom i hladnom zimom te povoljnim rasporedom oborina. Godišnji temperaturni prosjek iznosi 10,6°C. Prosječna godišnja količina oborina je 897 mm. Raspored padalina je relativno ujednačen s vršnim vrijednostima u ljetnom razdoblju kad su najviše temperature. U zadnjim godinama ima značajnog smanjenja broja dana s padalinama, a učestala su i kraća razdoblja bez padalina (suša). Naoblaka s kišom je relativno česta (130 dana), a prosječna relativna vlaga (godišnje 78 %) oscilira ovisno o razdobljima godine (najmanja je ljeti). Snijeg se javlja između listopada i travnja, na zemlji se zadržava i preko 15 dana, može biti debljine i oko 0,5 m. Broj dana s mrazom može biti preko 50. Sjeverni vjetrovi pušu preko 120 dana, a oko 100 dana topliji južni (s jadranskog prostora stižu već u veljači i ožujku kao tzv. snjegožderi). Jak ili olujni vjetar prilično su rijetke pojave, preko 90 % vjetrova je do 3,3 m/s, a razdoblje tišine je oko 14 %. Srednje mjesečne temperature i količine padalina za Veliku Ludinu prema podacima sa stranice www.en.climate-data.org (otvoren pristup podacima za svako naselje, globalni podaci prikupljeni s tisuća meteoroloških postaja između 1982. i 2012. godine i obrađeni klimatskim modelima s 220 milijuna točaka), prikazane su u dijagramima:

Hidrografske prilike

Vodne površine na području općine obuhvaćaju vodotoke rijeke Česme i potoka Ludinica, Peščenica i Vlahinička. Na području naselja Katoličko Selišće i Mala Ludina izgrađeno je više manjih akumulacija za navodnjavanje, a na potocima Ludinica, Peščenica i Vlahinička planirana je gradnja akumulacija za navodnjavanje.

Geološko-pedološka obilježja

U pedološkoj razredbi područje uglavnom pripada debeloj naplavnoj ravni iz razdoblja pliocena s parapodzolom, močvarnim tlom i poljem, na koje se nastavlja u malom dijelu sipko brežuljkasto tlo na tercijarnim i kvartarnim naslagama.

Automorfna tla

Sirozem silikatno karbonatni (regosol)

Javlja se isključivo kao silikatno karbonatni podtip na laporu. Regosoli su plitka tla, kojima rastresiti matični supstrat povećava ekološku dubinu. Svojstva su mu stoga određena kakvoćom matičnog supstrata na kojem su nastala procesom erozije. Po svom teksturnom sastavu, to su praškasto ilovasta do praškasto glinasto ilovasta tla po cijeloj dubini. Tla su većinom karbonatna, rjeđe izložena, s manje od 1% humusa. Vrlo su siromašna na dušiku, fiziološki aktivnom fosforu i kaliju. Ova tla se nalaze u zemljišnim kombinacijama s rendzinom i eutrično smeđim tlom.

Koluvijalna tla

Zajedničko za sve koluvije je prevladavanje sitnice u premještenom materijalu. Skelet najčešće izostaje ili se vrlo rijetko javlja u užim potočnim dolinama. Oglejeni varijeteti prevladavaju kod aluvijalno-koluvijalnog i karbonatnog odnosno nekarbonatnog podtipa. Ova tla su rasprostranjena u dolinicama gorskih i brežuljkasto brdovitih predjela. Varijabilnost pedofizikalnih svojstava kod ovih tala manja je od uobičajenih. Prema teksturi, to su ilovasta do glinasto ilovasta tla, dosta homogena po dubini, porozna, s osrednjim kapacitetom za vodu i malim kapacitetom za zrak. Gustoća tla se s povećanjem dubine povećava. Većim dijelom su to nekarbonatna tla, slabo kisele do neutralne reakcije, dakle eutrični podtip. Manjim dijelom su i karbonatna, ali karbonati u površinskom dijelu tla ne prelaze 3 do 5%. Slabo su homozna i slabo opskrbljena s biljnim hranjivima.

Rendzina

Rendzina je tlo iz klase humusno akumulativnih tala koje dolazi isključivo na brežuljkasto brdovitim terenima tercijarnih sedimentnih stijena. Plodonosna vrijednost ovih tala je heterogena pa najvišu vrijednost imaju podtipovi na laporu, a najnižu na dolomitu. Rendzine na mekim vapnencima i dolomitima su plitke, a na laporima plitke do srednje duboke. Dobre su prirodne dreniranosti, s izrazito automorfnim načinom vlaženja, ilovaste do glinasto ilovaste teksture. Rijetko kada su praškasto glinasta, glinasta ili skeletoidna. Teže teksture prevladavaju kod rendzina razvijenih na laporu. Povoljnih su vodu zračnih odnosa s izrazito dobrom vododržnošću. To su većinom karbonatna tla i reakcija tla u vodi kreće se od slabo alkalne do slabo kisele. Sadržaj humusa se kreće unutar slabe opskrbljenosti. Ima vrlo malo fiziološki aktivnog fosfora, dok je opskrbljenost fiziološki aktivnim kalijem umjerena.

Humusno silikatno tlo (ranker)

Nasuprot rendzini, ranker se razvija na nekarbonatnim silikatnim stijenama. Kao i rendzina, pripada skupini humusno akumulativnih tala, a dolazi na gorskim i brežuljkasto brdovitim terenima. Kao poljoprivredne površine koriste se isključivo kao livade i pašnjaci. Rankeri su plitka tla ilovaste do pjeskovito ilovaste teksture i često su skeletoidna, posebno plići distrični podtipovi. Prirodna dreniranost ovih tala je dobra, kao i propusnost, vodno zračne osobine i konzistentne osobine tla. Reakcija tla u vodi kreće im od kisele do slabo kisele.

Eutrično smeđe tlo (eutrični kambisol)

Eutrično smeđe tlo spada u klasu kambičnih tala. To je klasa plodnih tala, ali ovdje dolazi na brežuljkasto brdovitom terenu, pa mu je zbog nagiba uporabljivost smanjena. Ova su tla najpogodnija za voćarsku i vinogradarsku proizvodnju, ako im to klimatske i reljefne prilike omogućuju. To su ilovasta do glinasto ilovasta tla, a dublji horizonti u profilu imaju težu teksturu. Struktura im je mrvičasta do graškasta pa su to porozna, propusna tla, dobre do umjereno dobre prirodne dreniranosti. Ova tla imaju dosta dobra pedokemijska svojstva. Slabo su kisele reakcije, s osrednjim sadržajem humusa.

Distrično smeđe tlo (distrični kambisol)

Distrično smeđe ili kiselo smeđe tlo dolazi na brdsko-gorskom području. Ova tla pretežito imaju dobru prirodnu dreniranost, jer se nalaze na nagnutim terenima, a uz to su i propusna. Ako se intenzivno obrađuju, izložena su eroziji. Prema teksturi to su ilovasta, odnosno glinasto ilovasta i pjeskovito ilovasta tla, a ponekad u podlozi mogu biti pjeskovite, ilovaste ili čak glinaste teksture, ovisno o kvaliteti matičnog supstrata. Struktura ovih tala je mrvičasta, pa su im, zahvaljujući tome, povoljna i vodno-zračna i toplinska svojstva. Propunost i konzistentne osobine ovih tala su povoljne. To su vrlo jako kisela do kisela tla, a humoznost je slaba do dobra.

Smeđe na vapnencu i dolomitu

Smeđe tlo na vapnencu i dolomitu su pretežito pod travnjacima, na umjereno do umjereno strmih padinama, srednje dubokog soluma i dobre dreniranosti. Po teksturi to su ilovasto glinasta do glinasta tla, a po strukturi stabilno graškaste do orašaste strukture. Zato su to tla dobrih vodnozračnih i toplinskih svojstva, te dobre propusnosti za vodu. To su neutralna do slabo kisela tla, dobro humozna.

Lesivirano tlo

Lesivirano tlo spada u eluvijalno-iluvijalnu klasu tala s građom profila A-E-B-C i predstavlja najdiferenciranije tlo. To su ilovasta tla u površinskom, a glinasto ilovasta u potpovršinskom iluvijalnom argiluvičnom horizontu. Oranični horizont ima praškastu do sitno mrvičastu nestabilnu strukturu, a argiluvični ima umjereno koherentnu strukturu koja se drobi u orašasto-grudaste agregate. Propusnost tla za vodu je često kod pseudoglejnog varijeteta ograničena s umjereno malom do malom provodljivošću. To su slabo do srednje plastična tla, vodno zračni odnosi su im donekle nepovoljni jer je tlo sklono zbijanju, a zbog sklonosti pokorici ova tla su nepovoljna za nicanje osjetljivih kultura (npr. repe i dr.). Kemijska svojstva tla su slabo do srednje povoljna. Reakcija tla je kisela a opskrbljenost tla humusom slaba.

Smeđe podzolasto tlo

Smeđe podzolasto tlo također spada u eluvijalno iluvijalnu klasu tala, to je isključivo šumsko tlo, nepogodno za poljoprivredu.

Rigolano tlo

Rigolana tla su antropogene tvorevine, to su tla za koja se sigurno zna da su rigolana na dubini od 70 do 80 cm prilikom sadnje voćnih kultura. To su tla praškasto ilovaste do praškasto glinasto ilovaste teksture, slabo izražene do nestabilne strukture, sklona zbijanju i pokorici. Dreniranost ovih tala i dalje je upitna i ograničena. Kemijska svojstva tla ostala su na razini prirodnog tipa, budući da kalcifikacija nije obavljena. Sadržaj humusa i dušika je karakterističan za prirodne tipove tala.

Hidromorfna tla

Pseudoglej

Pseudoglej je tip tla iz hidromorfne klase tala, što znači da je ugrožen suvišnim vodama, koje se duže vrijeme zadržavaju u tlu. Pseudoglej je, pored toga, jedino tlo brežuljkastih terena i pleistocenskih zaravni, van domašaja poplavnih voda, koje ima hidromorfne značajke, koje ga svrstavaju u pseudoglejnu klasu hidromorfnog odjela tala. Prvenstveno se javlja na pleistocenskim ilovačama, koje su, prema današnjim geološkim saznanjima, uvrštavaju u nekarbonatne prapore. Reliktni ili stariji pseudoglejni horizont glavni je uzročnik stagniranja oborinskih voda i procesa pseudooglejavanja. Od obradivih površina na pseudoglejima su većinom oranice, a manjim dijelom su pod nasadima voćnih kultura ili vinograda.

To su ilovasta tla u površinskom horizontu i glinasto ilovasta tla u pseudoglejnom horizontu. Struktura ovih tala je praškasta i potpuno nestabilna, sa slabim vodnozračnim odnosima, gdje je kapacitet tla za zrak veoma nizak (5 %). Propusnost tla za vodu je mala do vrlo mala, zbog čega na površini tla dugo stagnira oborinska voda i ako nema prirodnog otjecanja, voda leži dok se ne ispari. Plastičnost ovih tala je mala do osrednja, a zbijenost vrlo velika, posebno podoraničnog horizonta. Distrične forme pseudogleja imaju ekstremno kiselu do kiselu reakciju, dok eutrične imaju slabo kiselu reakciju tla u vodi. Prema sadržaju humusa pseudogleji su pretežito slabo humozna tla.

Aluvijalno tlo

Aluvijalna tla su recentno hidromorfna tla riječnih nanosa, to su pretežito ilovasta do praškasto glinasto ilovasta tla, dobre mrvičaste strukture i dobre prirodne dreniranosti. Imaju povoljnu propusnost tla za vodu i optimalne vodno zračne odnose, ako nisu prenisko i pod utjecajem podzemnih voda. Plastičnost ovih tala je mala, a druge konzistentne osobine su također dobre. To su tla pod utjecajem jako kolebajućih podzemnih voda. Kemijska svojstva ovih tala su osrednje povoljna.

Aluvijalno livadno tlo ili semiglej

Aluvijalno livadno tlo ili semiglej aluvijalni (humofluvisol) je jedno od najboljih tala za povrćarske i ratarske kulture. To su tla s aluvijalno semiglejnim načinom vlaženja, gdje je podzemna voda ispod 1 m od površine. Prema pedofizikalnim svojstvima, to su vrlo povoljna tla. Semigleji su tla dobre strukture i dobrih vodno zračnih odnosa. Struktura ovih tala je mrvičasta do graškasta, a propusnost tla za vodu je umjerena do umjereno mala. To su porozna tla s povoljnim odnosom vode i zraka. Volumna gustoća i gustoća čvrste faze se s dubinom povećava. Tla teže teksture mogu biti jako, iako su inače slabo plastična. To su karbonatna tla s neutralnom do slabo alkalnom reakcijom, dobro humozna.

Pseudoglej-glej

Tipično je hidromorfno tlo dvovrsnog načina vlaženja; ili stagnirajućom oborinskom vodom, uključujući bočno slivene vode ili podzemnom vodom. Ukupno gledano, fizikalna svojstva ovih tala su nepovoljna, a nepovoljni vodni režim i vodno zračni odnosi su glavni ograničavajući čimbenici plodnosti ovih tala. U površinskom horizontu to su praškasto ilovasta do glinasto ilovasta tla, dok niži horizonti mogu biti i teže teksture, do praškasto glinaste. Struktura je praškasta do sitno mrvičasta u površinskom horizontu, a pseudoglejno iluvijalni horizont ima koherentnu strukturu, te zbijenu, tešku konzistenciju. Iako su to porozna tla, odnosom mikro i makro pora je nepovoljan. Tla su i izrazito plastična. Reakcija tla u vodi je kisela do slabo kisela, a opskrbljenost humusom dobra.

Močvarno glejno tlo

Močvarno glejno tlo (euglej) je tlo najnižih reljefnih položaja. Nastalo je procesom hidrogenizacije unutar 1 m od površine tla pod utjecajem dodatnog vlaženja bilo podzemnom, poplavnom ili slivenom vodom. Ovaj tip tla zauzima najniže točke reljefa.

Hipoglejno tlo

Hipoglejno tlo je vlaženo isključivo podzemnom vodom i u odnosu na druge jedinice eugleja ovo je najpovoljnije tlo za livade i pašnjake. Hidrotehničkim melioracijama iz njega mogu nastati najbolja hidromorfna tla. Izdvojili su dvije sustavne jedinice, a pretežu nekarbonatne forme. Po teksturi hipogleji su nešto lakša tla od ostalih močvarno glejnih podtipova. Tekstura im je ilovasta do glinasto ilovasta, a struktura mrvičasta do graškasta u površinskom, a koherentna u dubljim horizontima. Porozitet je velik, dok je odnos mikro i makro pora nepovoljan. Ograničena su s ukupnim kapacitetom za vodu. To su plastična i srednje ljepljiva tla. Propusnost tla za vodu ima vrlo promjenjive vrijednosti, posebno u površinskom horizontu. Vrijednosti mrtve vlage su osrednje do visoke, a kemijska svojstva veoma povoljna.

Amfiglejno tlo

Amfiglejno tlo ima kombinirani način vlaženja površinskom (poplavna i/ili slivna) i podzemnom vodom. To su tla ilovasto glinaste, rijeđe glinasto ilovasta ili glinaste teksture. Struktura ovih tala je nerazvijena koherentna, što sprečava procjeđivanje površinskih voda u dublje horizonte. U morfologiji sklopa razvija se slijed sljedećih horizonata: Aa-Gr-Gso-Gr. Minerali gline su iz grupe smektita i ilita, prvenstveno montmorilonit. Propusnost tla za vodu je vrlo mala, budući da je vrlo malo makropora.

Stoga je i mali kapacitet tla za zrak, jer dominiraju mikropore. Sve to rezultira lošim vodno zračnim odnosima. Ponegdje, gdje su prisutne gliste, propusnost tla za vodu se znatno poboljšava. To su jako ljepljiva i plastična tla s indeksom plastičnosti preko 17, a također imaju tvrdi koherenciju. Zbijenost je ovisna o vlažnosti, ali u suhom stanju su jako zbijena i tvrda. Prema reakciji, ova tla mogu biti kisela i alkalična. To su jako humozna, a ponegdje i vrlo jako humozna tla.

Epiglejna i euglejna vertična tla

Epiglejno tlo je dominantno vlaženo površinskom vodom kao i vertični eugleji. Isključivo su vertična tla, jer se razvijaju na glinama smektitnog tipa, ponekad preko 2 m dubine, imajući i do 70% koloida gline. Ova tla mogu biti mineralna i humozna, ali isto tako nekarbonatna i karbonatna. Općenito, ova tla imaju izrazito loša fizikalna svojstva. To su glinasta tla koja jako bubre u vlažnom stanju i pucaju u suhom, pri čemu se stvaraju džombe, pa su ih i neki autori nazvali tla džomba. Ova tla su jako humozna, kisele do slabo kisele reakcije.

VEGETACIJA I BILJNE ZAJEDNICE

Šumske biljne zajednice

Šuma poljskog jasena s kasnim drijemovcem

As. *Leucojo - Fraxinetum angustifoliae* Glavač 1959.

Ova se zajednica razvija na najnižim predjelima tj. u nizama i barama koje su ekstremno izložene utjecaju poplavnih i podzemnih voda. Poplavne vode dosežu visinu i preko 2 metra, a površinska i podzemna voda dugo stagnira na površini. Poljski jasen tvori čiste sastojine jer je konkurentska sposobnost ostalih vrsta drveća slaba. Sloj drveća pokriva prosječno 60 – 80 % površine, a sačinjava ga u dominantnoj etaži poljski jasen s rijetkom primjesom nizinskog brijesta, veza i ponekad lužnjaka. Sloj grmlja je vrlo slabo razvijen, te pokriva prosječno 0 – 5 % površine, a čine ga, osim vrsta drveća u obliku grmlja, još i *Genista elata*, *Frangula alnus*, *Salix cinerea* i dr. Sloj prizemnog rašća pokriva 80 – 100 % površine. Tvori ga vrlo veliki broj vrsta, od kojih su najzastupljenije: *Carex vesicaria*, *C. elata*, *Galium palustre*, *Leucoium aestivum*, *Teucrium scordium*, *Solanum dulcamara*, *Lycopus europaeus*, *Rumex sanguineus*, *Stachys palustris*, *Iris pseudacorus*, *Urtica radicans*, *Lysimachia nummularia*, *L. vulgaris*, *Poa trivialis*, *Juncus effusus*, *Polygonum hydropiper*, *Valeriana dioica*, *Roripa amphibia*, *Senecio aquatica*, *Mentha aquatica*, *Alima plantago-aquatica*, *Succisa pratensis*, *Ranunculus repens*, *Glycerua fluitans*, *Oenanthe fistulosa*, *Nephradium spinulosum* i dr.

Šuma crne joha s trušljikom

As. *Frangulo-Alnetum glutinosae* Rauš 1968.

Biljna zajednica crne joha je fragmentarno razvijena na posebnim mikrostaništima u udolinama uz potoke. U postojećem biotopu ona ima važnu ulogu u zarašćivanju vegetacije, te na taj način stvara tlo i priprema uvjete za razvitak šume hrasta lužnjaka. Crna joha na takvim staništima stvara čunjeve i oko korjenovog sistema vezuje čestice mulja i tla, te se na taj način izdiže iznad razine stagnirajuće vode. U takovim ekološkim uvjetima crna joha raste grupimično na uzdignutim čunjevima. Ovisno o asocijaciji, sloj drveća pokriva 40 – 80 % površine, a čine ga: *Alnus glutinosa*, *Fraxinus parvifolia*, *Ulmus effusa*, te vrlo rijetko *Salix alba* i *Populus alba*. Sloj grmlja pokriva 20 – 40 % površine. U njemu su zastupljene, osim vrsta drveća, *Salix cinerea*, *Frangula alnus*, *Viburnu opulus*, *Rosa* sp. i dr. Sastojine jasena zastupljene su s oko 15 %, crne joha s trušljikom i jasenom s oko 10 % u ukupnoj šumskoj površini u lovišta, siromašne su biljnim vrstama pogodnim za ishranu divljači, pa ih divljač posjećuje radi kaljužanja i napajanja te tijekom dnevnih i sezonskih migracija. U to vrijeme jelenska divljač najčešće pravi štete na jasenu guljenjem kore i bršćenjem pomlatka.

Poplavna šuma vrba i topola

As. *Salici* – *Populetum nigrae* /R.Tx. 1931/Meyer Drees 1936.

Ova se zajednica nalazi na aluvijalnim pješčanim nanosima. U sloju drveća dominiraju bijela vrba i bijela topola, te poneko stablo duda, crne johe i poljskog jasena. U sloju grmlja dolaze vrba (*Salix purpurea*, *Salix viminalis*, *Salix alba*), svib, crvena hudika, kurika, crni trn, bazga, plava kupina, glogovi i dr. U sloju prizemnog rašća dominiraju: *Solanum dulcamara*, *Asimacha numularia*, *Lycopus europaeus*, *Lythru salicaria*, *Carex* sp., *Polygonum hydropiper*, *Equisetum* sp., *Peucedanum palustre*, *Glechoma hederacea*, *Iris pseudocorus*, *Galium Aparine* i dr. U ovoj zajednici dolaze i povijuše *Vitis vinifera* subsp. *Sylvestris* i *Humulus lupulus*.

Šuma hrasta lužnjaka i običnog graba

***Carpino betuli* – *Quercetum roboris* (Anić 1959) Rauš 1969.**

Biljna zajednica rasprostranjena u nizinskom dijelu Hrvatske, te u dolini rijeke Mirne. U toj šumi tlo nije izvrgnuto poplavi, ali je ono zimi zasićeno vodom. Javlja se na ocjeditim terenima tzv. povišicama ili gredama, na pseudoglejnom, odnosno podzolastom tlu koje je slabo kiselo do neutralno. Od biljnih vrsta najveći udio imaju obični grab i klen, te mnogi grmovi i zeljanice ocjeditih terena. Obični grab je najbolji indikator stajaće i podzemne vode, jer podnosi kratkotrajne prolazne poplave, ali ne podnosi stajaću vodu i visoku razinu podzemnih voda. U sloju grmlja siromašnom vrstama dolaze *Corylus avellana*, *Cornus sanguinea*, *Euonymus europaeus*, *Daphne mezereum*, *Crataegus* sp. U sloju prizemnog rašća dolaze vrste sveze *Carpinion betuli*, te vrste *Galanthus nivalis*, *Crocus vernus*, *Anemone nemorosa*, *Galium sylvaticum*, *Vinca minor*, *Paris quadrifolia*, *Hedera helix* i dr.

Šuma hrasta lužnjaka s velikom žutilovkom i rastavljenim šašem

***Genisto elatae* - *Quercetum roboris* Ht 38 subass. *caricetosum remotae* Ht. 38**

To je tipična slavonska šuma lužnjaka koja obuhvaća goleme površine u poplavnom i vanpoplavnom području. Većinom je plavljena jednom ili dva puta godišnje.

Šuma lužnjaka s velikom žutilovkom ističe se vrlo značajnim slojem grmlja i niskog rašća, koji upućuju na veliku vlažnost u proljetnim mjesecima.

U sloju drveća dominira lužnjak, a primiješani su: poljski jasen, nizinski brijest, crna joha, a ponegdje klen i divlja kruška.

Sloj grmlja je vrlo bujno razvijen, s pokrovnošću 10 – 20 %, a tvore ga: *Genista elata*, *Crataegus oxyacantha*, *Crataegus monogyna*, *Prunus spinosa*, *Pyrus pyraeaster*, *Viburnum opulus*, *Frangula alnus*, *Rubus caesius*, *Rubus fruticosus*, *Rosa* spp. i dr.

Sloj prizemnog rašća tvori pokrovnost 80 – 100 % i naročito je bujan u proljeće nakon poplava. Sastoji se od: *Carex remota*, *Carex strigosa*, *Rumex sanguineus*, *Gerastium sylvaticum*, *Valeriana dioica*, *Lycopus europaeus*, *Solanum dulcamara*, *Valeriana officinalis*, *Glechoma hederacea*, *Poa trivialis*, *Juncus effusa*, *Galium palustris*, *Ranunculus repens*, *Lysimachia nummularia*, *Lysimachia vulgaris*, *Stachys palustris*, *Succisa pratensis*, *Polygonum hydropiper*, *mentha aquatica*, *Aegopodium podagrara*, *Euphorbia palustris*, *iris pseudocorus*, *Rubus caesius*, *Circaea lutetiana*, *Peucedanum palustre*, *Hypericum acutum*, *Stenactis annua*, *Eupatorium cannabinum*, *Trifolium repens*, *Scrophularia nodosa*, *Bidens tripartitus*, *Leucium aestivum*, *Angelica silvestris* i dr.

Šuma hrasta kitnjaka i običnog graba

(*Epimedio* – *Carpinetum betuli* /Ht. 1938/Borh. 1963).

To je široko rasprostranjena klimatskozonalna zajednica koja u Hrvatskoj raste na brdskim terenima, nižim gorjima i podnožjima većih masiva od 150 do 450 m n.v., u humidnim klimatskim uvjetima, na eutričnim kambisolima, luvisolima i obronačnom pseudogleju na različitim supstratima. U odnosu na ostale srodne europske hrastovo-grabove šume, asocijacija *Epimedio-Carpinetum* se odlikuje bogatijim florinim sastavom i vrstama koje više ili manje karakterizira ilirski florin element. Osobito se ističu *Lonicera caprifolium*, *Vicia oroboides*, *Helleborus atrorubens*, *Epimedium alpinum* i druge.

U flornoj strukturi edifikatorsko značenje ima hrast kitnjak, a u sociološkom smislu vrste hrastovo - grabovih šuma Europe i posebno ilirskog područja. U sloju drveća uz hrast kitnjak najznačajnije su vrste obični grab, trešnja, klen, gorski javor i bukva. U sloju grmlja prevladavaju glogovi (*Crataegus monogyna* i *C. oxyacantha*), kurika (*Euonymus europaea*), ruža (*Rosa arvensis*), klokočika (*Staphylea pinnata*), kozokrvina (*Lonicera caprifolium*), crni jasen (*Fraxinus ornus*), a u sloju prizemnog rašća mezofilne vrste kao što su *Stellaria holostea*, *Carex pilosa*, *Vinca minor*, *Galium odoratum*, *Lathyrus vernus*, *Vicia oroboides*, *Cruciata glabra*, *Galium sylvaticum* i druge.

Mješovita šuma kitnjaka i običnog graba s vlasuljom Festuco drymeiae – Carpinetum Vukelić/1990/1991

Stanište i zajednica hrasta kitnjaka i običnog graba s vlasuljom istraženi su na istočnim brežuljcima Kalnika, na Polumu, Bilogori, na Papuku, Požeškoj gori i Dilju. Raste na blagim, širokim hrptovima i njihovim gornjim padinama do 300 (400) m nadmorske visine. To su uglavnom izloženiji, topliji lokaliteti u brežuljkastom pojasu u kojima je hrast kitnjak konkurentniji od ostalih vrsta drveća, dok hladnije, sjevernije, strmije i zatvorenije položaje zauzima bukova šuma. Sloj drveća čine *Acer campestre*, *Carpinus betulus*, *Fagus sylvatica*, *Prunus avium*, *Quercus petraea*, *Tilia cordata*. U sloju grmlja je uz vrste drveća pridolazi i *Corylus avellana*. U sloju prizemnog rašća dolaze vrste *Anemone nemorosa*, *Athyrium filix-femina*, *Cardamine bulbifera*, *Carex pilosa*, *Cruciata glabra*, *Epimedium alpinum*, *Festuca drymeia*, *Galium odoratum*, *Galium sylvaticum*, *Lathyrus vernus*, *Melica uniflora*, *Platanthera bifolia*, *Pulmonaria officinalis*, *Rosa arvensis*, *Rubus hirtus*, *Sanicula europaea*, *Stellaria holostea*, *Vinca minor*, *Viola reichenbachiana*.

Šuma hrasta kitnjaka i pitomog kestena (*Quercus castanetum sativae* NT. 1938.)

Ova šumska zajednica dolazi na visini 250 – 550 m i više, na blažim nagibima i distričnim kambisolima, tipičnim srednje dubokim do dubokim, povrh glinenih škrljevaca, brusilovaca i filita postiže svoj puni razvoj. To su u pravilu nešto topliji lokaliteti, platoi, sedla ili blaže padine, koje omogućuju dublje naslage tla.

Sloj drveća čini pitomi kesten, dok su česti još i grab i bukva. Zbog raka kestenove kore mnogi kestenici se suše i propadaju. Na ovom području kestenici su najčešće uzgojnog oblika – panjače.

Sloj grmlja i prizemnog rašća grade acidofilne vrste: *Genista germanica*, *Hipericum sylvaticum*, *Melampyrum pratense*, *Lathyrus montanus*, *Viscaria vulgaris*, mahovi: *Hypnum cupressiforme*, *Polytichum commune* i druge.

Bukova šuma s bjelkastom bekicom Luzulo – Fagetum Meusel 1937

Dolazi na strmim, sjevernim padinama, na distrično smeđim plitkim i srednje dubokim i opodzoljenim tlima povrh silikatnog supstrata na nadmorskoj visini do 800m. zajednica je uglavnom siromašna vrstama. Zauzima dosta velike površine u gorju sjeverozapadne Hrvatske (Macelj, Ivanščica, Medvednica, Samoborsko gorje), a posebno su značajni kompleksi na Papuku i Psunju. U srednjoj Hrvatskoj, Gorskom kotaru i Lici neusporedivo su rjeđe i nemaju veće značenje. U sloju drveća prevladava bukva. U nižim područjima uz bukvu rastu hrast kitnjak, pitomi kesten i breza, a u višim predjelima jela i smreka. Sloj grmlja je nerazvijen, raste tek *Genista tinctoria* i na većim kompleksima *Vaccinium myrtillus*. U sloju prizemnog rašća i mahova prevladavaju vrste indikatori kiselosti. To su u prvom redu bekica (*Luzula luzuloides*), runjike (*Hieracium sylvaticum* i *Hieracium racemosum*), čestoslavica (*Veronica officinalis*), bujad (*Pteridium aquilinum*), ureznica (*Melampyrum vulgatum*) i mahovi (*Polytrichum attenuatum*, *Dicranum scoparium*, *Dicranella heteromalla*). U uvjetima blažih nagiba i dubljeg tla povćava se udio neutrofilno – mezofilnih vrsta i ta cenoza prelazi u brdsku bukovu šumu s mrtvom koprivom.

Bukova šuma s velikom mrtvom koprivom

***Lamio orvalae* – *Fagetum* /Horvat 1938/Borhidi 1963**

Pripada svezi *Aremonio* – *Fagion* i najvažnija je klimatskozonska zajednica brdskog pojasa. Ova zajednica pridolazi na različitim ekspozicijama, ravnim terenima, platoima, slabije izraženim grebenima i ne odveć strmim padinama. Javlja se na kontinentalnoj strani Dinarida, u panonskom gorju te u prijelaznom području srednje Hrvatske. U dinarskom području raste najčešće na smeđem tlu i crnici na vapnencima, a u panonskom gorju na širokom spektru raznih tala, no najčešće na distričnim smeđim dubokim tlima i na luvisolima na silikatu. U sloju drveća prevladava edifikator bukva, ali su joj na nižim terenima primiješani hrast kitnjak i obični grab, a u višim gorski javor, mliječ, obični jasen i gorski brijest. Sloj grmlja je često vrlo bogat vrstama. Osim vrsta iz sloja drveća grade ga likovci (*Daphne mezereum*, *Daphne laureola*), crvena bazga (*Sambucus racemosa*), božikovina (*Ilex aquifolium*), kozokrvine (*Lonicera xylosteum*, *Lonicera alpigena*), širokolisna kurika (*Euonymus latifolius*) i druge. U osobitom sloju prizemnog rašća posebno se ističu specifične vrste ilirskih bukovih šuma (*Lamium orvala*, *Haquetia epipactis*, *Epimedium alpinum*, *Scopolia carniolica*, *Euphorbia carniolica*, *Omphalodes verna*, *Calamintha grandiflora*, *cardamine polyphylla*, *Geranium nodosum* i druge), no pokrovnošću i bujnošću ih nadmašuju vrste karakteristične za većinu europskih bukovih šuma (*Galium odoratum*, *Sanicula europaea*, *Actea spicata*, *Carex sylvatica*, *Pulmonaria officinalis*, *Anemone nemorosa*, *Lilium martagon*, *Mercurialis perennis*, *Lamium galeobdolon*, *Mycelis muralis*, *Dentaria bulbifera*, *Galium sylvaticum* i druge.)

Livadne biljne zajednice

Mezofilne livade Srednje Europe

(Red ARRHENTHERETALIA Pawl. 1928) pripadaju razredu MOLINIOARRHENATHERETEAR. Tx. 1937.

Navedene zajednice predstavljaju najkvalitetnije livade košanice razvijene na površinama koje su često gnojene i kose se dva do tri puta godišnje. Ograničene su na razmjerno humidna područja od nizinskog do gorskog vegetacijskog pojasa.

Vlažne livade Srednje Europe (Red MOLINIETALIA W. Koch 1926) pripadaju razredu MOLINIOARRHENATHERETEA R. Tx. 1937.

Navedeni skup predstavlja higrofilne livade Srednje Europe koje su rasprostranjene od nizinskog do brdskog vegetacijskog pojasa.

4. PROCJENA BROJNOG STANJA DIVLJAČI KOJA STALNO, SEZONSKI ILI POVREMENO OBITAVA NA POVRŠINAMA IZVAN LOVIŠTA ILI PREKO ISTIH PRELAZI

Program zaštite divljači je planski akt na temelju kojeg se divljač zaštićuje i lovi na površinama zemljišta na kojem se lovište ne ustanovljava.

Životinjske vrste koje obitavaju u gradu i pojasu od 300 m oko grada u nizini i prigorju, te 200 m oko grada u brdsko-planinskom pojasu, sukladno Zakonu o lovstvu, pripadaju divljači, a to su:

4.1. VRSTE DIVLJAČI

Krupna divljač

- ✓ jelen obični (*Cervus elaphus* L.)
- ✓ srna obična (*Capreolus capreolus* L.)
- ✓ svinja divlja (*Sus scrofa* L.)

Sitna divljač

- ✓ jazavac (*Meles meles* L.)
- ✓ kuna bjelica (*Martes foina* EHR)
- ✓ kuna zlatica (*Martes martes* L.)
- ✓ dabar (*Castor fiber* L.)
- ✓ zec obični (*Lepus europeus* Pall.)
- ✓ lisica (*Vulpes vulpes* L.)
- ✓ čagalj (*Canis aureus* L.)
- ✓ tvor (*Mustela putorius* L.)
- ✓ fazan (*Phasianus* sp. L.)
- ✓ trčka skvržulja (*Perdix perdix* L.)
- ✓ golub divlji grivnjaš (*Columba palumbus* L.)
- ✓ patka divlja gluhara (*Anas platyrhynchos* L.)
- ✓ vrana siva (*Corvus corone cornix* L.)
- ✓ vrana gačac (*Corvus frugilegus* L.)
- ✓ svraka (*Pica pica* L.)
- ✓ šojka kreštalica (*Garrulus glandarius* L.)

VRSTE KRUPNE DIVLJAČI

JELEN OBIČNI (*Cervus elaphus* L.)

Jelen je životinja sumraka, ali je aktivan i danju. Na njegovu aktivnost djeluju duljina trajanja osvjetljenja i intenzitet sunčeve svjetlosti. Ako je svjetlost kraća i slabija aktivniji je po danu, a za jakog sunca je aktivan u noćnim satima. U ponašanju je uočljiv jaki socijalni nagon, tako da košute gotovo cijelu godinu žive u krdima dok je jelen distanciraniji. Stariji jeleni su, osim socijalnom, udaljeni i grupnom razdaljinom, tako da postoji dva tipa krda, čvrsto krdo košuta s teladi i jednogodišnjim i dvogodišnjim jelenima i slabo povezana krda u kojima se nalaze jeleni različite starosti. Jako stari mužjaci žive samotnjačkim životom. Odnos prema staništu je takav da se može prilagoditi i relativno malenom prostoru iako je migracija osnovna karakteristika jelena.

SRNA OBIČNA (*Capreolus capreolus* L.)

Srna obična traži predjele u kojima su manji šumski kompleksi i šumarci okruženi poljoprivrednim površinama. U većim šumskim kompleksima traži mlade šumske sastojine i zrele s podstojnom etažom grmlja, te dosta čistina i poljoprivrednih površina. Najradije se zadržava uz rubove šuma i šikara. Ova spomenuta krupna divljač čini štete na poljoprivrednim kulturama, a u šumi i šumskim kulturama te voćnjacima čini štetu odgrizanjem vršnih pupova mladih biljaka te češanjem rogova prilikom skidanja runje, pri čemu odabere najprikladnija stabalca.

SVINJA DIVLJA (*Sus scrofa* L.)

Svinja divlja je vrsta iz roda svinja. Svinje divlje su bliski rođaci domaćih svinja a žive u krdima, uglavnom oko vlažnih šuma. To je krupna divljač koja se dosta lovi jer je veoma brojna. Za tu brojnost je zaslužan veći broj mladih u leglu i nedostatak prirodnih neprijatelja. Masa im varira u zavisnosti od godišnjeg doba i klime u kojoj žive. Divlja svinja ima boju krzna smeđe boje, tako da se uklapa u okolinu. Mladi, kada se oprase, imaju karakteristične uzdužne pruge. Osobine divljih svinja: izuzetno brzo trče i dobri su plivači. Za starije jedinice je karakteristično da žive usamljeničkim životom i krdu se priključuju samo u vrijeme parenja. Mladi veprovi se često nalaze u blizini krda, no krdo u pravilu vodi najstarija krmača. Po načinu prehrane svinja divlja spada u sveždere s izuzetno razvijenim apetitom za kukuruz. Što slađi – to bolji, a upravo takav kukuruz se danas uzgaja u našem okruženju. Pojedinačno ili u čoporu, divlje svinje ulaze u nasade kukuruza, ruše stabljike i jedu kukuruz.

VRSTE SITNE DIVLJAČI

JAZAVAC (*Meles meles* L.)

Jazavac svejed i kukcojed, te se prvenstveno hrani gujavicama, no pojest će kukce, malene sisavce, gmazove, vodozemce, jaja, mlade ptiće, korijenje, lješnjake, voće i ostale jestive biljke, ovisno o godišnjem dobu. Također raskopavaju gnijezda osa i bumbara kako bi se prehranili ličinkama. Jazavci daju prednost pašnjacima i šumama koji imaju velik broj izloženih gujavica te izbjegavaju glinena tla, koja je teško raskopati čak i s njihovim snažnim kandžama. U urbanim područjima, neki će jazavci hranu potražiti u kantama za smeće ili vrtovima. Noćne su životinje i tijekom dana obitavaju u svojim jazbinama ili umreženim tunelima iskopanim u dobro dreniranom tlu (ili ponekad ispod kuća ili cesta). Jazbine pružaju sklonište od vremena i grabežljivaca, uključujući ljude i pse. Teritorijalne su životinje, no ponekad ih se može pronaći u malenim grupama koje nazivamo klanovima. Veličina grupe varira između dvije do dvanaest jedinki. Svaki klan ima dominantnog mužjaka i ženku koji su često (no ne i uvijek) jedini članovi klana koji se razmnožavaju. Mogu biti prenositelji bjesnoće.

KUNA BJELICA (*Martes foina* EHR)

Nešto je manja od zlatice, noge su joj razmjerno kraće i niže. Dlaka krzna je kraća i nešto svjetlije boje, a mrlja na prsima – po kojoj je dobila ime – bijele je boje. Podgrlac je uvijek manji nego kod zlatice. Tabani i jagodice prstiju su goli. Vrlo se često nastanjuje u blizini ljudskih naselja, koja zlatica uvijek izbjegava. Voli osamljene gospodarske zgrade, hrpe granja i kamenja i slično. Penje se po drveću, ali ni približno tako vješto kao zlatica. Po običajima i načinu života u mnogome je slična zlatici. Jednako je okretna i srčana, vješto se penje i skače, dobro pliva i uspješno se provlači kroz najuže pukotine. Hrani se istim malim kralježnjacima koji su ponekad i dvostruko veći od nje same, često se zadržava u blizini ljudskih naselja, pa će se nahraniti i domaćim životinjama, uglavnom peradi i kunićima.

KUNA ZLATICA (*Martes martes* L.)

U duljinu naraste 50 – 55 cm, rep je oko 35 cm dug, vagnuti može 1,5 – 1,8 kg . Po gornjem dijelu tijela dlaka krzna joj je tamno smeđe boje, na njuški svijetlo smeđa, sa strana i po trbuhu žućkasta, na nogama crno-smeđa. Na donjoj strani vrata nalazi se pjega obraštena dlakom zlatno-žute boje, po kojoj je zlatica i dobila ime. Neki puta pruža se taj žuti dio između prednjih nogu, rjeđe i dalje do zadnjih nogu. Na gornjoj usni poredane su čekinje "brkovi" u po četiri reda, osim njih nalazi se po nekoliko čekinja iznad očiju, ispod brade i po grlu. Te čekinje služe za opip. Zimska dlaka je u pravilu tamnija. Tabani i jagodice prstiju su obrasli dlakom. Zlatica se zadržava u šumama listača i četinjača; prava je životinja krošanja drveća i penje se po njima vrlo vješto. Stanuje u dupljama šupljih stabala, u napuštenim gnijezdima vjeverica, ptica grabljivica, rjeđe se nastani u pukotinama špilja ili u podzemnim rupama.

DABAR (*Castor fiber* L.)

Dabar živi na vodotocima i vodenim površinama obraslim bogatom močvarnom vegetacijom zeljastih i drvenastih vrsta. Osnovni stanišni uvjet za dabra je stalna i dovoljno duboka voda (min. 30 cm). Isključivi je biljojed, ljeti se hrani sočnim zeljastim biljem koje nalazi u vodi ili neposredno na obali. Jede trave, šaševe, mlade izbojke i lišće mekih listaća – i to samo živa i mlada kora. Kod nas sve češće čini štete na kukuruzu. Dabar obzirom na svoju veličinu i prostor u kojem obitava ima relativno malo prirodnih neprijatelja. Nekada mu je glavnu opasnost predstavljao vuk, a ponekad za mladunca lisica ili orao. Danas opasnost za dabra u prvom redu predstavlja promet, potom čovjek sa svojim zahvatima u staništu, a u blizini naselja opasnost predstavljaju psi lutalice.

Strogo zaštićena vrsta (prema Pravilniku o strogo zaštićenim vrstama).

ZEC OBIČNI (*Lepus europaeus* Pall.)

Obzirom da se stanje zeca običnog znatno promijenilo, bitna je činjenica da se zbog intenzivne poljoprivrede i intenzivnog čišćenja kanala uništio stanište za svu sitnu divljač. Ovaj negativni antropogeni utjecaj je posebno izražen kod zeca običnog pošto je on jedna od najosjetljivijih divljači.

Moguće štete od ove vrste divljači su:

- paša raznovrsnih poljoprivrednih kultura;
- odgrizanje i guljenje kore izbojaka šumskih i višegodišnjih kultura;
- potkapanje i odgrizanje žilja kukuruza i mladih šumskih sadnica.

LISICA (*Vulpes vulpes* L.)

Lisice imaju vitko i dugo tijelo pokriveno narančasto-smeđkastim krznom i gustim repom koji je na vrhu bijele boje. Lisičina uobičajena prehrana sastoji se od manjih sisavaca (najčešće glodavaca kao što je vjeverica), ptica, zečeva, miševa itd, no ona često jede gotovo sve, kao što su otpaci, jer katkad dolazi u gradove ili u sela zbog peradi. Glavni je prijenosnik virusa bjesnoće.

ČAGALJ (*Canis aureus* L.)

U Hrvatskoj živi jedna podvrsta čaglja, tzv. zlatni čagalj, koji je prije bio zastupljen u lovištima Dalmacije i Primorja te na poluotoku Pelješcu. No, tijekom posljednjih 15 – 20 godina čagljevi su se proširili na površinama središnje Hrvatske i Slavonije gdje ih ljudi često mijenjaju s lisicom. Uglavnom stvaraju poteškoće stanovnicima sela u zimskom razdoblju kada dolaze u sela u potrazi za hranom. Hrane se svime što mogu savladati, kao što su glodavci, zečevi, mladi biljožderi, ptice, riba, pa i kukci. Znatan dio ishrane im čini biljna hrana, jedu voće, osobito vole grožđe (i kod nas pravi štete u vinogradima). Napada i domaću stoku, perad, janjad i ovce. Čagljevi se križaju sa psima a njihovi potomci su plodni.

TVOR (*Mustela putorius* L.)

Tvorovi su vitki i izduženi, baš kao i ostale lasice (rod lat. *Mustela*). Noge su im male, ali su se u stanju brzo kretati. Glava im je nešto četvrtastija nego u lasica. Imaju izvanredno snažan zagriz. Oči su crne boje. Tijelo im završava repom dugačkim oko 15 centimetara. Krzno je tamno smeđe boje, crno po truhu. Ima žučkaste dijelove, osobito na glavi. U tvorova su dobro razvijene analne žlijezde, pa kada su napadnuti mogu izlučiti tvar iznimno neugodnog mirisa, kojom sprečavaju napad. Najrazvijenije im je osjetilo njuha. Tvorovi preferiraju život uz rubove šuma, po poljima ili gustišima. Poželjno je da se nalaze uz pitku vodu. Ponekada, osobito zimi, dolaze do ljudskih naselja. Hrani se glodavcima i ostalim malim sisavcima. Lovi i ptice ptičja jaja, zečeve, žabe, zmiје, guštere i ribe. Ponekada jede i voće. Opasan je i za domaću perad, ubija više nego što može pojesti.

FAZAN (*Phasianus* sp. L.)

Pripada porodici fazanki i redu kokoški. Prema povijesnim podacima fazani su došli iz Azije u Europu posredstvom starih Grka, a u naše krajeve preko Rimljana. Kod fazana naglašen je spolni dimorfizam. Mužjaci se razlikuju od ženki po boji perja, dužini repa, ostrugama, veličini i težini. Ženke su manje i ravnomjerno obojene. Perje je uglavnom smeđe boje, a glava je zelena i plava. Oko očiju je crveno. Rep se sastoji od 18 pera, od kojih su dva središnja pera mnogo dulji od drugih. Noge su jake, oko 12 cm duge, sive boje. Tri prednja prsta povezana su kratkim prepucijima. Pandže na nogama su jake i blago zakrivljene. Kljun je jak, svijetlo siv i blago zakrivljen. Odrasli fazani - mužjaci dosežu prosjek od 80 do 90 cm u dužini, a na rep od toga otpada 45 – 50 cm. Raširenih krila širina je 70 do 80 cm. Ženke doseže do dvije trećine veličine mužjaka.

Moguće štete su:

- hranjenje raznovrsnim poljoprivrednim kulturama;
- odgrizanje kukuruza i mladog povrtlarskog bilja.

TRČKA SKVRŽULJA (*Perdix perdix* L.)

Trčka je pernata divljač iz skupine kokoški. U Hrvatskoj ju možemo pronaći po ravničarskim dijelovima unutrašnjosti, Istri i Dalmaciji. Aktivna je najviše po danu kada provodi vrijeme na otvorenim poljima i livadama gdje se hrani i odmara. Iako najviše vremena provede na tlu, ako se nađe u opasnosti može i letjeti ali na kraćim preletima. Dužina tijela joj je 29 – 31 cm i smeđe je boje. Voli se hraniti sjemenjem, pupoljcima i kukcima te zbog svog načina prehrane predstavlja korisnu divljač koja ne uzrokuje štete na ratarskim usjevima.

GOLUB DIVLJI GRIVNJAŠ (*Columba palumbus* L.)

Golub grivnjaš veličinom je najveća vrsta goluba. Osim po veličini, od ostalih golubova lako ga je razlikovati po bijelim točkama s obje strane vrata te bijelim crtama na krilima, koje se jasno vide u letu. Ostatak tijela mu je sive boje, a prsa su mu lagano ružičaste boje. Golub grivnjaš gnijezdi se u krošnjama stabala u šumama, parkovima i vrtovima.

PATKA DIVLJA GLUHARA (*Anas platyrhynchos* L.)

Patka divlja gluhara je vrsta divlje patke koju kod nas možemo pronaći blizu jezera, bara i močvara po ljeti, a zimi uz obrasle obale ušća rijeka. Od svih divljih pataka, ova vrsta je najpoznatija. Vrlo je dobar plivač i letač. Tijelo joj može narasti 51 – 62 cm u duljinu. Mužjakovo perje na glavi je tamnozeleno boje metalnog sjaja s bijelim prstenom na dnu, dok su mu prsa smeđe, a trbuh i donja strana krila sive boje. Ženka ima neugledno svijetlosmeđe i tamnosmeđe perje. Kljun je mužjaku i ženki žut i sa strane nazubljen. Hrani se biljkama, ali jede i vodene kukce, žabe i ribe.

VRANA SIVA (*Corvus corone cornix* L.)

Gniježdi se u kultiviranom zemljištu često, ali u pojedinačnim parovima. Oprezna, naučena na čovjeka. Lako prepoznatljiva po sivo-crnom perju. Ponašanjem slična crnoj vrani, drugoj podvrsti navedene vrste, s kojom se često udružuje. Let dosta nemaran i lijen, zamasi krila postojani i sasvim plitki. Leti pojedinačno ili u rijetkoj formaciji. Ponašanje i glasanje kao crna vrana. Osim što nanosi štetu poljoprivrednim kulturama, napada i mladunce drugih ptica (piliće, mlade fazane, prepelice, trčke).

VRANA GAČAC (*Corvus frugilegus* L.)

Odrasli primjerci dužine su od 45 do 47 cm, čime su praktički identične veličine u odnosu na crne i sive vrane. Perje i noge gačca uglavnom su crne boje, iako perje obasjano sunčevom svjetlošću može sjajiti lagano plavim i ljubičastim tonovima. Kljun je sivo-crne boje. Upravo po kljunu ga je najlakše razlikovati od crne vrane, čiji je kljun potpuno crn. Gačac se najčešće hrani crvima i ličinkama, koje skuplja probijajući tlo svojim snažnim kljunom. Prehranu nadopunjava kukcima, žitaricama, voćem, žirevima, malim sisavcima, malim pticama i njihovim jajima te strvinama. U gradovima skuplja i ostatke hrane koju ljudi bacaju na tlo i u koševе za smeće, najčešće u ranojutarnjim satima kad nema prisutnosti većeg broja ljudi.

SVRAKA (*Pica pica* L.)

Svraka ima dugo tijelo koje se lako prepoznaje po bijelim krilima i crnom tijelu. Na donjem dijelu leđa perje je tamnoplave boje i metalnog odsjaja. Uglavnom je duga od 40 do 51 cm i teška oko 100 g. Ima crni kljun. Svraka se hrani kukcima, malim sisavcima, jajima i mladim pticama.

ŠOJKA KREŠTALICA (*Garrulus glandarius* L.)

Šojka kreštalica crvenkastosive je boje, s modrim perjem na krilu. Naraste do 34cm a teži do 170 g. Šojka se hrani sitnim kukcima i paucima, a ponekad i drugim beskrležnjacima. Hrani se i žirevima, sjemenjem bukve, kupinama, jajima, miševima i sl. Gnijezdi se od travnja do svibnja u gnijezdima na drveću koja napravi od šiblja, obloženo slamkama i vlaknima korijenja, a na jajima (5 – 6 komada) sjedi 16 – 18 dana. Zanimljivo je da ova ptica ne zna hodati, nego se po tlu kreće samo skakanjem. Za nju se kaže da uništava mlade ptice i jaja drugih ptica. Svoje ime, kreštalica, dobila je po svom upornom kreštavom glasanju kojim upozorava na opasnost od grabežljivaca kao što su lisice.

Brojno stanje divljači utvrđivat će se osmatranjem i prebrojavanjem na 01. travnja 2018. godine;

Brojno stanje divljači i ostalih životinjskih vrsta koje prirodno obitavaju u gradu i pojasu od 300 m od ruba naselja u nizini i prigorju, te 200 m od ruba naselja u brdsko-planinskom području, utvrđeno je opažanjem, praćenjem i procjenom, kao i brojanjem gnijezda. Na temelju izvršenog monitoringa - praćenja brojnosti utvrđena je sljedeća brojnost;

VRSTE KRUPNE DIVLJAČI	brojnost divljači	
jelen obični (<i>Cervus elaphus</i> L.)	2	grla
srna obična (<i>Capreolus capreolus</i> L.)	40	grla
svinja divlja (<i>Sus scrofa</i> L.)	8	grla
VRSTE SITNE DIVLJAČI		
jazavac (<i>Meles meles</i> L.)	2	grla
kuna bjelica (<i>Martes foina</i> EHR)	20	grla
kuna zlatica (<i>Martes martes</i> L.)	10	grla
dabar (<i>Castor fiber</i> L.)	4	grla
zec obični (<i>Lepus europaeus</i> Pall.)	30	grla
lisica (<i>Vulpes vulpes</i> L.)	30	grla
čagalj (<i>Canis aureus</i> L.)	0	grla
tvor (<i>Mustela putorius</i> L.)	10	grla
fazan (<i>Phasianus sp.</i> L.)	40	kljunova
trčka skvržulja (<i>Perdix perdix</i> L.)	0	kljunova
golub divlji grivnjaš (<i>Columba palumbus</i> L.)	10	kljunova
patka divlja gluhara (<i>Anas platyrhynchos</i> L.)	8	kljunova
vrana siva (<i>Corvus corone cornix</i> L.)	30	kljunova
vrana gačac (<i>Corvus frugilegus</i> L.)	40	kljunova
svraka (<i>Pica pica</i> L.)	20	kljunova
šojka kreštalica (<i>Garrulus glandarius</i> L.)	10	kljunova

4.2 OSTALE ŽIVOTINJSKE VRSTE

S obzirom na značaj ostalih životinjskih vrsta i potrebnu skrb nad njima daje se prikaz vrsta koje stalno ili povremeno obitavaju na području obuhvata Programa zaštite divljači "OPĆINA VELIKA LUDINA".

Sisavci

Vjeverica (*Sciurus vulgaris* L.)
Šumska rovka (*Sorex araneus* L.)
Jež (*Erinaceus europaeus* L.)
Krtica (*Talpa europaea* L.)
Šumski šišmiš (*Pipistrellus nathusii* L.)
Šumska voluharica (*Clethrionomys glareolus* L.)
Šumski miš (*Apodemus sylvaticus* L.) i dr.

Ptice

Grlica divlja (*Streptopelia turtur* L.)
Jastreb kokošar (*Accipiter gentilis* L.)
Škanjac mišar (*Buteo buteo* L.)
Kobac ptičar (*Accipiter nisus* L.)
Kukuvija (*Tyto alba* L.)
Ćuk (*Otus scops*)
Šumska sova (*Strix aluco* L.)
Kukavica (*Cuculus canorus* L.)
Žune i djetlići (*Picidae* sp.)
Drozdovi, slavuji, crvenperke i dr. (*Turdinae* sp.)
Gavran (*Corvus Corax* L.)
Čavka zlogodnjača (*Coloeus monedula* L.)
Kos (*Turdus merula* L.) i dr.

Gmazovi

Obični zelembać (*Lacerta viridis* L.)
Sljepić (*Anguvis fragilis* L.)
Obična bjelouška (*Natrix natrix* L.) i dr.

Vodozemci

Mala zelena žaba (*Rana esculenta* L.)
Velika zelena žaba (*Rana ridibunda* Pallas.)
Livadna smeđa žaba (*Rana temporaria* L.) i dr.

Mekušci

Gujavice (*Lumbricidae* sp.)
Veliki vinogradnjak (*Helix pomatia* L.) i dr.

Kukci

Livadni bumbar (*Bombus pratorum* L.)
Osa (*Vespa media* L.)
Ljuti stršljen (*Vespa Crabro* L.)
Mravi (*Myrmica* sp; *Camponotus* sp; *Formica* sp; *Lasius* sp.)
Obični hrušt (*Melolontha melolontha* L.)
Gubar glavonja (*Lymantria dipspar* L.)
Zlatokraj (*Euproctis Crysorrhoea* L.)
Mrazovac (*Hibernia defoliaria* L.)
Obični komarac (*Culex pipens* L.)
Obični krpelj (*Ixodes ricinus* L.) i dr.

5. UVJETI ZAŠTITE PRIRODE

Zahvati, radnje i aktivnosti planirane Programom:

- prebrojavanje divljači i ostalih životinjskih vrsta prema godišnjoj dinamici,
- rad lovočuvarske službe, obilazak područja obuhvata Programa radi suzbijanja ne dozvoljenih radnji u vezi s lovnim gospodrenjem,
- provedba preventivnih, dijagnostičkih, kurativnih i higijensko – zdravstvenih mjera radi zdravstvene zaštite divljači, ljudi i stoke,
- edukacija stanovništva za pravilan izbor i primjenu zaštitnih sredstava u poljoprivredi i šumarstvu,
- podjela zaštitnih sredstava korisnicima površina obuhvaćenih Programom radi sprječavanja šteta,
- rastjerivanje divljači i uklanjanje gnijezda problematičnih vrsta (vrane),
- stupačarenje – postavljanje selektivnih klopki (živolovki) za hvatanje problematičnih vrsta divljači te postupanje s uhvaćenim vrstama divljači uz poštivanje zakona i propisa,
- sokolarenje,
- eventualni odstrjel divljači uz poštivanje svih zakonskih i podzakonskih akata vezanih za tu aktivnost.

5.1. ZAŠTIĆENA PODRUČJA

Na području obuhvata Programa zaštite divljači za "Općina Velika Ludina" nema zaštićenih poručja.

5.2. STROGO ZAŠTIĆENE VRSTE I UGROŽENI I RIJETKI STANIŠNI TIPOVI

Sisavci

Hrčak (*Circetus circetus* L.)
Vidra (*Lutra lutra* L.)
Dabar (*Castor fiber* L.)
Dugokrili pršnjak (*Miniopterus schreibersii* Kuhl)
Širokouhi mračnjak (*Barbastella barbastellus* Schreber)
Velikouhi šišmiš (*Myotis bechsteinii* Kuhl)
Veliki šišmiš (*Myotis myotis* Borkhausen)
Sivi dugoušan (*Plecotus austriacus* Fischer)
Veliki potkovnjak (*Rhinolophus ferrumequinum* Schreber)

Ptice

Vodomar (*Alcedo atthis* L.)
Bijela roda (*Ciconia ciconia* L.)
Crna roda (*Ciconia nigra* L.)
Mala šljuka (*Lymnocyptes minima* L.)
Šumska šljuka (*Scolopax rusticola* L.)
Eja strnjarica (*Circus cyaneus* L.)
Crna žuna (*Dryocopus martius* L.)
Crvenoglavi djetlić (*Dendrocopos medius* L.)
Sirijski djetlić (*Dendrocopos syriacus* Hemprich & Ehrenberg)
Golub dupljaš (*Columba oenas* L.)
Vjetruša (*Falco tinnunculus* L.)

Škanjac osaš (*Pernis apivorus* L.)
Siva žuna (*Picus canus* Gmelin)
Pjegava grmuša (*Sylvia nisoria* Bechstein)

Gmazovi

Barska kornjača (*Emys orbicularis* L.)
Livadna gušterica (*Lacerta agilis* L.)
Zelembać (*Lacerta viridis* Laurenti)
Ribarica (*Natrix tessellata* Laurenti)
Bjelica (*Zamenis longissimus* Laurenti)

Vodozemci

Žuti mukač (*Bombina variegata* L.)
Zelena krastača (*Bufo viridis* Laurenti)
Gatalinka (*Hyla arborea* L.)
Mala zelena žaba (*Pelophylax lessonae* Camerano)
Šumska smeđa žaba (*Rana dalmatina* Fitzinger in Bonaparte)
Veliki vodenjak (*Triturus carnifex* Laurenti)

Strogo zaštićene životinjske vrste koje mogu imati utjecaj na lovno gospodarstvo ili na koje lovno gospodarstvo može imati utjecaj:

- **Sisavci**

Vidra (*Lutra lutra* L.)

Europska vidra je poluvodena ili semiakvatična životinja iz porodice kuna (lat. Mustelidae) koja se prepoznaje po dugom vitkom tijelu, kratkim nogama te dugim, jednoliko koničnim repom. Ukupna dužina tijela kod mužjaka koji teže oko 10 kg iznosi od 100 do 135 cm, od čega na rep otpada od 40 do 50 cm. Ženke su u prosjeku manje te njihova ukupna dužina tijela iznosi od 90 do 125 cm, dok je dužina repa od 35 do 45 cm, a težina oko 7 kg. Krzno koje pokriva tijelo je smeđe do tamnosmeđe boje, sa svjetlijom trbušnom stranom koja je sivkasta do bijela. Pojedine se jedinke mogu razlikovati po svjetlijem području u obliku mrlje koje se nalazi na grlu. Na glavi se ističe široka njuška, dok su uši slabo razvijene. Sve četiri šape između pet prstiju imaju plivajuću kožicu. Pri elegantnom plivanju vidra ostavlja za sobom val u obliku slova U, a izvan vode proviruju joj samo oči i nos. Kada roni pod vodom, ostavlja lanac mjehurića zraka na površini. Vidrino je krzno glatko kada je uronjeno u vodu te se izvan vode brzo suši, pri čemu se dlake sljepljuju dajući trnoviti izgled. Najviše lovi u močvarnim vodama, gdje u potrazi za hranom prelazi velike udaljenosti i pritom se seli iz jednog u drugi riječni sustav. Tragovi im se najčešće znaju vidjeti u blatu kraj potoka i rijeka. Razlog usamljeničkom načinu života vidre je potreba za velikim životnim prostorom. Ona ga redovito kontrolira i označuje svojim izmetom.

Vidra se prvenstveno hrani ribom, no najomiljenija hrana su joj jegulje, rakovi, vodeni kukci, žabe, a ako je u bočatoj vodi u blizini mora hrani se morskim rakovima i ribom. Vrlo je okretna pod vodom, a građa njezina tijela daje joj nenadmašivu sposobnost za plivanje i ronjenje. Plijan hvata oštrim i snažnim zubalom. Vidre nemaju određeno vrijeme za parenje, a najčešće nosi 2 – 3 mladunca. Mužjaci spolno zreli postaju s 18 mjeseci a ženke s 2 godine. Prvih šest tjedana života mladunci su potpuno bespomoćni i žive samo od majčina mlijeka. Mužjaci ne sudjeluju u podizanju mladih. Nakon osam do devet mjeseci mlade će se vidre prvi put odvojiti od majke na kratko vrijeme. Potpuno samostalne postaju s dvanaest mjeseci.

Dabar (*Castor fiber* L.)

Masivne i zdepaste je građe, izvrstan plivač i ronilac što mu omogućava građa tijela. Dužina tijela dosegne do 1 metar, visina u hrptu je do 30 cm, a rep je širok i plosnat dužine do 30 cm. Težina odrasle jedinke je 20 do 30 kg. Boja dlake je tamnokestenjasta do sivkasta, na trbuhu je svjetlija dlaka. Dabar živi na vodotocima i vodenim površinama obraslim bogatom močvarnom vegetacijom zeljastih i drvenastih vrsta. Osnovni stanišni uvjet za dabra je stalna i dovoljno duboka voda (min. 30 cm). Isključivi je biljojed, ljeti se hrani sočnim zeljastim biljem koje nalazi u vodi ili neposredno na obali. Jede trave, šaševe, mlade izbojke i lišće mekih listaća – i to samo živa i mlada kora. Kod nas sve češće čini štete na kukuruzu. Dabar obzirom na svoju veličinu i prostor u kojem obitava ima relativno malo prirodnih neprijatelja. Nekada mu je glavnu opasnost predstavljao vuk, a ponekad za mladunca lisica ili orao. Danas opasnost za dabra u prvom redu predstavlja promet, potom čovjek sa svojim zahvatima u staništu, a u blizini naselja opasnost predstavljaju psi lugalice.

- Ptice

Mala šljuka (*Lymnocyrtes minima* L.)

Ovo je ptica selica koja se gnijezdi u sjevernoj, srednjoj i istočnoj Europi, a osobito u Sibiru. U Hrvatskoj je rasprostranjenost male šljuke samo za vrijeme selidbe i zimovanja i to na vlažnim (močvarnim) staništima, te u priobalju i otocima. Mala šljuka je slična izgledom šljuki kokošici, ali je mnogo manja, sa vidljivo kraćim kljunom i jednolično tamnim repom. Leti sporije i manje krivuda. Gnijezdi se pod vodom natopljenim cretovima, vlažnim livadama te na močvarama u tundri i tajgi.

Za selidbe i zimovanja borave po muljevitim rubovima lokava, obalama potoka, rijeka i jezera, močvarama, cretovima, poplavnim površinama, vlažnim livadama i sl. Samotne su, čak i kad su u rahlim skupinama ptice se ponašaju neovisno i rijetko polijeću zajedno. Gnijezde se samotni parovi i to u niskom bilju, u niskom grmlju, često na malo izdignutim grebenima ili humcima okruženim vodom. Gnijezdo vjerojatno grade oba partnera. U pologu su obično 4 jaja, na jajima leži ženka. Inkubacija traje 24 dana. Pretežno se hrane kukcima i njihovim ličinkama, mekušcima, kolutićavcima i biljkama (uglavnom sjemenkama). Hranu skupljaju kljunom s površine tla ili zabadanjem kljuna u meko tlo. Najaktivnije su noću i u sumrak.

Šumska šljuka (*Scolopax rusticola* L.)

Pokrovno perje šljuke bene dolazi u dvije osnovne boje, riđe-kestenasto odozgo te pepeljasto-riđe po truhu. Ovakva kombinacija boja upotpunjena s poprečnim prugama osigurava izvrsnu prilagodbu šumskoj podlozi. Gornjim dijelom glave, od lubanje do zatiljka pružaju se naizmjenične tamne pruge, bitne za razlikovanje bene od ostalih vrsta šljuka. Velike, crne oči smještene su razmjerno visoko na glavi što osigurava šljuki široko vidno polje od gotovo 360°. Ovaj položaj očiju govori ujedno i o razvijenosti i značaju osjeta vida za samu šljuku. Osim osjeta vida vrlo dobro je razvijen i sluh. Najizrazitiju karakteristiku u izgledu šljuke predstavlja do 8 cm dugi i ravni kljun. Šljuka bena je relativno mala ptica. Cijelo tijelo dugo je oko 30 cm, a raskriljena mjeri oko 60 cm. Težine odraslih primjeraka kreću se od 220 – 420 g. Pri tome valja naglasiti da su ženke neznatno veće i u prosjeku 10 g teže od mužjaka. Poznavajući činjenicu da su šljuke selice, njihov boravak u našoj zemlji moguće je očekivati u pravilu samo u kratkom dijelu proljeća i jeseni, u sklopu seobe na sjever i obratno. Tako se prve šljuke pojavljuju početkom ožujka, te se zadržavaju do polovice travnja. Vrhunac njihove brojnosti u našim krajevima tradicionalno pada na Josipovo, oko 19. ožujka. Danas se pak u sklopu općih klimatskih promjena ni šljuke više ne pridržavaju ovih termina. Kao stanište, šljuke preferiraju vlažna tla prekrivena listincem. Takva tla obično nalazimo u mladim šumama graba i hrasta, a vrlo često i u mladim branjevinama s većim udjelom breze. Razlog ovoj izbirljivosti u pogledu staništa leži prvenstveno u načinu prehrane, obzirom da pri traženju hrane šljuka dugim kljunom buši i prevrće tlo. To naravno ne bi bilo moguće na suhim i tvrdim tlima. Glavnina šljukine hrane je životinjskog podrijetla, a sastoji se od gujavica, različitih ličinki i kukaca. Samo iznimno, šljuka će jesti i razne sjemenke te šumske bobice.

Eja strnjarica (*Circus cyaneus* L.)

Eja strnjarica je duga 45 – 55 cm sa rasponom krila od 97 – 118 cm. Podsjeća na druge eje po tome što su mužjaci i ženke različiti po izgledu. Spolovi se također razlikuju po težini (prosječan mužjak teži 350 g a prosječna ženka 530 g). Mužjak *C. cyaneus*, iz Europe i Azije, je uglavnom siv odozgo i bijel odozdo sa izuzetkom gornjeg dijela prsa, koji je siv kao i gornji dio tijela, i trtice koja je bijela. Krila su siva sa crnim vrhovima. Ženka je smeđa odozgo sa gornjim pokrovnim perima na repu bijelim. Mladunci su slični. Ova ptica grabljivica srednje veličine nastanjuje močvare, vlažna zemljišta i (u Europi) farme. Gnijezdo grade na tlu, a ženka nese četiri do šest bjelkastih jaja. U lovu lete nisko iznad tla i tako iznenade malene sisavce i ptice. Vrlo su vokalne dok lete iznad svog lovišta. Razmnožava se u sjevernim dijelovima sjeverne hemisfere u Kanadi i sjeveru SAD-a i na sjeveru Euroazije. Zimi se seli do južnijih područja. Euroazijske ptice se sele do južne Europe i juga umjerene Azije. Američke se sele do juga SAD-a, Meksika i Srednje Amerike. Na prostorima sa najumjerenijom klimom poput Francuske, Velike Britanije i juga Sjedinjenih Država eje strnjarice su stanarice, ali zimi napuštaju planinske prostore.

Golub dupljaš (*Columba oenas* L.)

To je ptica selica, naša gnjezdarica. Glava, vrat, gornji dio krila i donji dio leđa su plave boje. Gornji dio leđa je smeđeplav, a prema guši prelazi u boju crnog vina. Donji dio tijela mu je zagasito plav. Velika letna pera u krilima su plava, kao i pera repa. Na krilima ima jednu prugu mrke boje. Kljun mu je blijedo žute boje sa crvenim nosom. Doseže veličinu do 32 cm a raspon krila mu je oko 70 cm. Teži do 350 grama. Mužjaci i ženke se ne razlikuju, a glasanje podsjeća na glasove "uu ru". Živi u prorijeđenim starim šumama, a gnijezdi su u dupljama drveća (dupljaš). Osnovna boja mu je modro siva, na vratu ima zelenu boju, poprečne pruge na krilima su manje nego kod divljeg goluba. Hrani se prvenstveno raznim sjemenjem, plodovima maslina, zrnjem žita, sjemenjem korovskih biljaka, četinjača i drugog drveća. Ranije je činio dosta štete poljoprivredi, ali kako se danas posvećuje veća pažnja šumama, šupljih stabala je sve manje, pa je sve manje i golubova dupljaša. Ženka nosi dva puta godišnje po dva jaja, mladi se izlegu poslije 17-18 dana leženja. Par se izmijenjuje na gnijezdu i u podizanju mladih. Znaju prihvatiti i ponuđene kućice za ptice.

Obično se legu tri puta godišnje, ali uvijek u novoj duplji, jer u starome gnijezdu ostane dosta izmeta mladunaca. Zbijenog je tijela, dobar letač a hrani se sjemenjem, žitaricama i slično. Neprijatelji su mu jastreb kokošar i kobac ptičar.

Vjetruša (*Falco tinnunculus* L.)

Dužina tijela odrasle ptice iznosi do 35 cm, raspon krila za vrijeme leta iznosi do 78 cm. Masa tijela varira od 155 grama do 315 grama. U vjetruše je prisutan spolni dimorfizam. Mužjaci su manji od ženki, kao i u svih ptica grabljivica. Na leđima mužjaka je perje kestenjastosmeđe boje prošarano tamnim pjegama. Glava i vrat mužjaka su plavosive boje. Ženka ima smeđe perje na leđima i glavi prošarano crnim pjegama i crtama. Oko oka je žuti obrub. Na bazi kukasto savijenog kljuna nalazi se žuta pokljunica. Letna pera su duga i imaju poprečne pruge crne boje, na vrhovima pera su svjetlija. Repno perje je dugo i sadrži poprečne pruge. Završna pruga je najdeblja. Pisanica je gola bez perja, žute je boje. Na prstima nogu su crne kandže, tri prsta usmjerena su naprijed i jedan nazad. Vjetruša zadivljuje svojim specifičnim ponašanjem u zraku prilikom lova. Zaustavlja se pri letu u zraku u jednoj točki na određenoj visini. Tada snažno treperi krilima pri čemu je repno perje rašireno poput lepeze i pomno promatra eventualni plijen na tlu. Mišići rade sinkronizirano kako bi glava ostala nepomična. Izuzetno oštar vid ovim pticama pomaže pri uočavanju plijena. Vjetruše vide i u UV području koje mi ljudi ne možemo registrirati. To obilježje im omogućuje zapažanje isparavanje mokraće miša jer poljski miševi označavaju svoj teritorij mokraćom. Vjetruša se glasa snažno i prodorno klićući "kii-kii-kii", pa je vjerojatno zbog toga ova u narodu dobila naziv klikavka, odnosno kliktavac.

Škanjac osaš (*Pernis apivorus* L.)

Ptica grabljivica iz porodice jastrebova (Accipitridae) koja ne pripada u škanjce nego potporodici *Perninae* ili osaše. Selica je, zimuje u Africi, južno od Sahare. U Hrvatskoj je za gniježdenja najbrojniji u šumskim područjima panonske Hrvatske.

Škanjac osaš naseljava šume bogate proplancima. Često je u mješovitom, mozaičnom krajoliku. Hrani se saćima, odnosno ličinkama i kukuljicama opnokrilaca, manje se hrani drugim kukcima, vodozemcima, gmazovima, sitnim sisavcima i dr. Gnijezdo grade na granama velikog drveća, na jajima leže i o ptićima se brinu oba roditelja. U pologu su obično 2 jaja. Inkubacija traje 30-35 dana, ptići su sposobni za let nakon 75-100 dana. Živi sam ili u paru. Za selidbe su samotni ili u rahlim jatima. Monogamni su, veze traju najmanje jednu sezonu. Vrsta se razlikuje od škanjca (*Buteo buteo*) po dužim i užim krilima (raspon krila 135-150 cm) te po dužem vratu i manjoj "golubolikoj" glavi te manjem kljunu. Bitna karakteristična razlika od ostalih jednako velikih smeđih grabljivica je svjetliji rep koji ima tri tamnije trake (dvije na osnovi, a jedna pri vrhu) kao i tri tamnije pruge preko svjetlijeg potkrilja. Ima više glasanja, a ljetni zov mu je nešto viši od škanjčevog. Smatra se da je na našem području prisutan samo tijekom ljeta kao selica gnjezdarica.

Mjere zaštite strogo zaštićenih vrsta:

- Svake godine će se pratiti stanje strogo zaštićenih životinjskih vrsta te će se o navedenom jednom godišnje obavijestiti Hrvatska agencija za okoliš i prirodu putem Obrasca.
- U slučaju pronalaska ozlijeđene, osakaćene, ranjene ili uginule strogo zaštićene vrste odmah će se obavijestiti nadležno Ministarstvo i HAOP.
- Neće se koristiti sredstva štetna za toplokrvne životinje (sisavce) prilikom tretiranja drvenih dijelova lovnogospodarskih i lovnotehničkih objekata.
- Neće se uznemiravati i rastjerivati eventualno pronađene kolonije šišmiša u lovnogospodarskim i lovnotehničkim objektima (čeke, hranilišta i slično) a o pronalasku obavijestiti će se HAOP i nadležna javna ustanova zaštite prirode.
- U zoni radijusa 300 m oko evidentiranih aktivnih gnijezda strogo zaštićenih ptica neće se vršiti lovne aktivnosti za vrijeme njihovog razmnožavanja.

Planirani zahvati, radnje i djelatnosti uz poštivanje navedenih mjera neće imati negativan utjecaj na strogo zaštićene vrste i ugrožene i rijetke stanišne tipove.

5.3. EKOLOŠKA MREŽA

Ekološka mreža Republike Hrvatske proglašena je Uredbom o ekološkoj mreži ("Nrodne novine", broj: 124/2013. i 105/2015.) te predstavlja područje ekološke mreže Europske unije **Natura 2000**.

Natura 2000 je ekološka mreža sastavljena od područja važnih za očuvanje ugroženih vrsta i stanišnih tipova Europske unije. Njezin cilj je doprinijeti očuvanju povoljnog stanja više od tisuću ugroženih i rijetkih vrsta te oko 230 prirodnih i poluprirodnih stanišnih tipova. Dosad je u ovu ekološku mrežu uključeno oko 28000 područja na gotovo 20 % teritorija EU što je čini najvećim sustavom očuvanih područja u svijetu. **Natura 2000 se temelji na EU direktivama (Direktiva o pticama – Directive 2009/147/EC i Direktiva o staništima – Council Directive 92/43/EEC)**, područja se biraju znanstvenim mjerilima, a kod upravljanja tim područjima u obzir se uzima i interes i dobrobit ljudi koji u njima žive.

Ekološku mrežu RH (mrežu Natura 2000) prema članku 6. Uredbe o ekološkoj mreži ("Narodne novine", broj: 124/2013. i 105/2015.) **čine područja očuvanja značajna za ptice – POP** (područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja divljih vrsta ptica od interesa za Europsku uniju, kao i njihovih staništa, te područja značajna za očuvanje migratornih vrsta ptica, a osobito močvarna područja od međunarodne važnosti) i **područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS** (područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja drugih divljih vrsta i njihovih staništa, kao i prirodnih stanišnih tipova od interesa za Europsku uniju).

5.3.1. Područja ekološke mreže

Na području obuhvata Programa zaštite divljači za "Općina Velika Ludina" nema područja ekološke mreže. Najbliže područje ekološke mreže udaljeno je 1300 metara od područja obuhvata PZD-a za Općinu Velika Ludina (HR 2000465 Žutica).

5.3.2. Izvješće o provedbi aktivnosti (u odnosu na ciljne vrste i stanišne tipove), evidentiranje ciljnih vrsta područja ekološke mreže RH.

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI												
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA								Σ		ΣΣ
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA		M	Ž	
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			
1	2	grla										13
01. 04. 2018./ 31. 03. 2019.	jelen obični	-	-	-	-	1	1	-	-	1	1	2
	srna obična	-	-	8	6	8	8	4	6	20	20	40
	svinja divlja	-	-	1	2	2	1	1	1	4	4	8

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI												
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA								Σ		ΣΣ
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA		M	Ž	
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			
grla												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
01. 04. 2019./ 31. 03. 2020.	jelen obični											
	srna obična											
	svinja divlja											

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI												
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA								Σ		ΣΣ
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA		M	Ž	
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			
1	2	grla										13
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
01. 04. 2020./ 31. 03. 2021.	jelen obični											
	srna obična											
	svinja divlja											

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI												
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA								Σ		ΣΣ
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA		M	Ž	
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			
grla												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
01. 04. 2021./ 31. 03. 2022.	jelen obični											
	srna obična											
	svinja divlja											

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI												
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA								Σ		ΣΣ
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA		M	Ž	
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			
grla												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
01. 04. 2022./ 31. 03. 2023.	jelen obični											
	srna obična											
	svinja divlja											

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI												
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA								Σ		ΣΣ
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA		M	Ž	
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			
grla												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
01. 04. 2023./ 31. 03. 2024.	jelen obični											
	srna obična											
	svinja divlja											

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI												
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA								Σ		ΣΣ
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA		M	Ž	
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			
1	2	grla										13
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
01. 04. 2024./ 31. 03. 2025.	jelen obični											
	srna obična											
	svinja divlja											

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI													
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA								Σ		ΣΣ	
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA		M	Ž		
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž				
grla											11	12	13
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
01. 04. 2025./ 31. 03. 2026.	jelen obični												
	srna obična												
	svinja divlja												

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI												
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA								Σ		ΣΣ
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA		M	Ž	
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			
grla												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
01. 04. 2026./ 31. 03. 2027.	jelen obični											
	srna obična											
	svinja divlja											

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI												
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA								Σ		ΣΣ
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA		M	Ž	
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			
grla												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
01. 04. 2027./ 31. 03. 2028.	jelen obični											
	srna obična											
	svinja divlja											

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
		grla/kljunova					
1	2	3	4	5	6	7	
01. 04. 2018./ 31. 03. 2019.							
	jazavac			1	1	2	
	kuna bijelica			10	10	20	
	kuna zlatica			5	5	10	
	dabar			2	2	4	
	zec obični			15	15	30	
	lisica			15	15	30	
	čagalj			0	0	0	
	tvor			5	5	10	
	fazan			10	30	40	
	trčka skvržulja			0	0	0	
	golub divlji grivnjaš			5	5	10	
	patka divlja gluhara			4	4	8	
	vrana siva			15	15	30	
	vrana gačac			20	20	40	
	svraka			10	10	20	
	šojka kreštalica			5	5	10	

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
		grla/kljunova					
1	2	3	4	5	6	7	
01. 04. 2019. / 31. 03. 2020.							
	jazavac						
	kuna bijelica						
	kuna zlatica						
	dabar						
	zec obični						
	lisica						
	čagalj						
	tvor						
	fazan						
	trčka skvržulja						
	golub divlji grivnjaš						
	patka divlja gluhara						
	vrana siva						
	vrana gačac						
	svraka						
	šojka kreštalica						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
		grla/kljunova					
1	2	3	4	5	6	7	
01. 04. 2020./ 31. 03. 2021.							
	jazavac						
	kuna bijelica						
	kuna zlatica						
	dabar						
	zec obični						
	lisica						
	čagalj						
	tvor						
	fazan						
	trčka skvržulja						
	golub divlji grivnjaš						
	patka divlja gluhara						
	vrana siva						
	vrana gačac						
	svraka						
	šojka kreštalica						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
		grla/kljunova					
1	2	3	4	5	6	7	
01. 04. 2021./ 31. 03. 2022.							
	jazavac						
	kuna bijelica						
	kuna zlatica						
	dabar						
	zec obični						
	lisica						
	čagalj						
	tvor						
	fazan						
	trčka skvržulja						
	golub divlji grivnjaš						
	patka divlja gluhara						
	vrana siva						
	vrana gačac						
	svraka						
	šojka kreštalica						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
		grla/kljunova					
1	2	3	4	5	6	7	
01. 04. 2022./ 31. 03. 2023.							
	jazavac						
	kuna bijelica						
	kuna zlatica						
	dabar						
	zec obični						
	lisica						
	čagalj						
	tvor						
	fazan						
	trčka skvržulja						
	golub divlji grivnjaš						
	patka divlja gluhara						
	vrana siva						
	vrana gačac						
	svraka						
	šojka kreštalica						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
		grla/kljunova					
1	2	3	4	5	6	7	
01. 04. 2023./ 31. 03. 2024.							
	jazavac						
	kuna bijelica						
	kuna zlatica						
	dabar						
	zec obični						
	lisica						
	čagalj						
	tvor						
	fazan						
	trčka skvržulja						
	golub divlji grivnjaš						
	patka divlja gluhara						
	vrana siva						
	vrana gačac						
	svraka						
	šojka kreštalica						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
		grla/kljunova					
1	2	3	4	5	6	7	
01. 04. 2024./ 31. 03. 2025.							
	jazavac						
	kuna bijelica						
	kuna zlatica						
	dabar						
	zec obični						
	lisica						
	čagalj						
	tvor						
	fazan						
	trčka skvržulja						
	golub divlji grivnjaš						
	patka divlja gluhara						
	vrana siva						
	vrana gačac						
	svraka						
	šojka kreštalica						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
		grla/kljunova					
1	2	3	4	5	6	7	
01. 04. 2025./ 31. 03. 2026.							
	jazavac						
	kuna bijelica						
	kuna zlatica						
	dabar						
	zec obični						
	lisica						
	čagalj						
	tvor						
	fazan						
	trčka skvržulja						
	golub divlji grivnjaš						
	patka divlja gluhara						
	vrana siva						
	vrana gačac						
	svraka						
	šojka kreštalica						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
		grla/kljunova					
1	2	3	4	5	6	7	
01. 04. 2026./ 31. 03. 2027.							
	jazavac						
	kuna bijelica						
	kuna zlatica						
	dabar						
	zec obični						
	lisica						
	čagalj						
	tvor						
	fazan						
	trčka skvržulja						
	golub divlji grivnjaš						
	patka divlja gluhara						
	vrana siva						
	vrana gačac						
	svraka						
	šojka kreštalica						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
		grla/kljunova					
1	2	3	4	5	6	7	
01. 04. 2027. / 31. 03. 2028.							
	jazavac						
	kuna bijelica						
	kuna zlatica						
	dabar						
	zec obični						
	lisica						
	čagalj						
	tvor						
	fazan						
	trčka skvržulja						
	golub divlji grivnjaš						
	patka divlja gluhara						
	vrana siva						
	vrana gačac						
	svraka						
	šojka kreštalica						

6. MJERE ZAŠTITE DIVLJAČI

Članak 59. Pravilnika o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači predviđa sljedeće mjere zaštite:

1. zabranu lova divljači osim izuzetaka propisanih Zakonom o lovstvu i ovim Pravilnikom;
2. provedbu preventivnih, dijagnostičkih, kurativnih i higijensko – zdravstvenih mjera radi zdravstvene zaštite divljači, ljudi i stoke;
3. spašavanje divljači od elementarnih nepogoda;
4. poduzimanje preventivnih mjera kod izvođenja poljoprivrednih i drugih radova;
5. pravilan izbor i primjenu zaštitnih sredstava u poljoprivrednoj i šumarskoj proizvodnji;
6. suzbijanje nezakonitoga lova.

Članak 49. Zakona o zaštiti životinja, Zaštita divljih životinja pronađenih izvan prirodnog staništa:

1. divlja životinja pronađena izvan prirodnog staništa smješta se u sklonište koje osigurava njezino vraćanje u prirodno stanište ako je to moguće
2. ako nije moguće vraćanje divlje životinje u prirodno stanište, životinja se prvo nudi najbližem lovoovlašteniku u skladu s posebnim propisima o lovstvu, a ako je najbliži lovoovlaštenik ne može prihvatiti nudi se zoološkom vrtu koji je opremljen za njezino primanje.
3. ako se divlja životinja ne može smjestiti u sklonište, a lovoovlaštenik ili zoološki vrt nisu životinju u mogućnosti primiti, životinja se može usmrtiti.
4. Način postupanja s divljim životinjama pronađenim izvan prirodnog staništa iz ovog članka propisuju općim aktima pravnička tijela jedinica lokalne samouprave.

Provoditelj Programa dužan je provoditi nadzor nad divljači i ostalim životinjskim vrstama. Sve propisane mjere se mogu izvršiti jedino stalnim nadzorom područja za kojeg je ovaj program izrađen, pri čemu se osobita važnost pridaje tzv. indirektnim čimbenicima opstanka divljači. Ti su čimbenici prikazani u točkama 2., 3., 4. i 5.

U slučaju da se pronađe bilo koja uginula jedinka potrebno je sukladno Pravilniku o stručnoj službi za provedbu lovnogospodarske osnove načiniti Zapisnik o šteti na divljači, koji je propisan spomenutim Pravilnikom. Lešina se dostavlja u veterinarsku stanicu, a ako se sumnja na neku bolest tad je veterinarska služba dužna propisati preventivne, dijagnostičke, kurativne i higijensko - zdravstvene mjere radi zdravstvene zaštite.

7. MJERE ZA SPRJEČAVANJE ŠTETA OD DIVLJAČI

Članak 60. Pravilnika o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači predviđa sljedeće mjere za sprječavanje štete od divljači:

1. edukaciju i suradnju s vlasnicima i korisnicima površina izvan lovišta;
2. nabavljanje kemijskih, bioloških i biotehničkih zaštitnih sredstava te njihovu besplatnu raspodjelu vlasnicima i korisnicima površina izvan lovišta na njihov zahtjev;
3. zaštitu usjeva i nasada izgonom divljači te uporabom zaštitnih sredstava i plašila, koju su dužni provoditi vlasnici i korisnici površina izvan lovišta o vlastitom trošku;
4. uklanjanje poljoprivrednih usjeva do agrotehničkog roka;
5. smanjivanje broja divljači kada zbog prevelike gustoće dolazi do gospodarski nedopustivih šteta.

Edukaciju, nabavu zaštitnih sredstava, smanjivanje broja divljači, financira i provodi naručitelj izrade PZD-a (Općina Velika Ludina) u suradnji sa pravnom osobom za provođenje PZD-a koju određuje naručitelj PZD-a.

Agrotehnički rokovi okvirno su određeni za svaku ratarsku kuturu zasebno i u ovisnosti su o vremenskim uvjetima te je nemoguće točno propisati rok za određenu kulturu.

Zahtjev za izradu ovog Programa je induciran počinjenim direktnim i indirektnim štetama koje čini divljač i povećanjem broja divljači na području Općine i u zoni 300 metara oko granica Općine u nizini i prigorju te 200 m u brdsko-planinskom području, u kojoj prema Zakonu nije moguće ustanoviti lovište i provoditi lovne aktivnosti.

Zbog navedenih okolnosti moraju se primjeniti mjere i zahvati kojima će se smanjiti brojnost populacije problematičnih vrsta, sukladno zakonskim regulativama.

Spomenuti ćemo neke od metoda suzbijanja povećane brojnosti divljači;

- ✓ **Protjerivanje divljači i uklanjanje gnijezda** - sukladno zakonskim aktima
- ✓ **Zvučni i vizualni efekti i plašila**
- ✓ **Kemijska sredstva - repelenti**
- ✓ **Postavljanje selektivnih zamki i klopki (živolovki)**
- ✓ **Hortikulturni zahvati na arborikulturi**

Svake godine će se prema obvezi koju propisuje Program zaštite divljači za Općinu Velika Ludina, obavljati prebrojavanje i utvrđivanje brojnog stanja svih vrsta divljači i ostalih životinjskih vrsta na području za koji je izrađen ovaj Program.

Prilikom utvrđivanja štete od divljači na području obuhvata PZD-a, naručitelj izrade PZD-a sa svojom pravnom osobom koja provodi PZD određuje metode kojima će se spriječiti daljnje štetno djelovanje divljači, mjere izlučenja (korištenje lovačkog oružja) provodit će se u koordinaciji sa nadležnom policijskom postajom na zahtjev Općine Velika Ludina.

Na području obuhvata ovog Programa u zoni koja je Prostornim planom određena kao građevinska zona, nije poželjno prisustvo bilo koje vrste divljači te će se na tom području uklanjati sve jedinke.

U slučaju naleta vozila na divljač, eventualna šteta ili odgovornost utvrđuje se prema Zakonu koji uređuje navedenu problematiku.

Zakonom o lovstvu i podzakonskim aktima, svaka izlučena divljač mora se unijeti u propisani obrazac PZD – 4, a ukoliko se radi o uginuću nužno je sastaviti Zapisnik o šteti na divljači. Stručna služba za provedbu ovog Programa zaštite divljači mora provoditi sve mjere sukladno Pravilniku o uvjetima i načinu lova. **Popis svih Pravilnika koje je nužno znati i po kojima se provodi ovaj elaborat dan je u poglavlju Uvod, u popisu literature.**

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

PZD-4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

8. BRIGA O DRUGIM ŽIVOTINJSKIM VRSTAMA

Kroz razdoblje važenja Programa zaštite divljači utvrđuju se osnovne mjere brige o ostalim životinjskim vrstama u cilju očuvanja i poboljšanja prirodnih staništa divljači te održavanje biološko - ekoloških odnosa, uvažavajući mogućnost staništa te biološke zahtjeve divljači i ostalih životinjskih vrsta:

- stalno praćenje obitavanja drugih životinjskih vrsta unutar područja za koje je izrađen Program s ciljem evidentiranja pojave novih vrsta te utvrđivanja vremenskog intervala obitavanja sezonskih, odnosno prolaznih vrsta;
- stalno praćenje gniježđenja i leženja životinjskih vrsta te vođenja mladunčadi u cilju procjene njihova brojnog stanja i ostvarenog prirasta;
- stalno praćenje bioloških zahtjeva životinjskih vrsta u pogledu mjesta hranjenja i utvrđivanja izvora - podrijetla hrane;
- evidentiranje svake jedinke pojedinih vrsta divljači, za koju se okularno po ostacima ili tragovima utvrdi da je usmrćena po drugim životinjskim vrstama, bez obzira je li korištena za hranu ili ne;
- praćenje ponašanja i zdravstvenog stanja životinjskih vrsta i dojava nadležnim ustanovama o pojavi uginuća i nađenim primjercima uginulih životinjskih vrsta, uz evidentiranje uzroka uginuća na dojavu iste ustanove ili prema vlastitoj procjeni;
- sprječavanje uništavanja legla, odnosno gnijezda i jaja životinjskih vrsta te uništavanje mladunčadi ili odraslih primjeraka;
- pojavom nove vrste ili većeg broja pojedine životinjske vrste zahtjev nadležnoj ustanovi za poduzimanjem odgovarajućih mjera u cilju sprječavanja štete od divljači.

9. PRIKAZ POTREBNIH FINACIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU PROGRAMA ZAŠTITE

U desetogodišnjem razdoblju, a u uvjetima gospodarenja staništem – Općina Velika Ludina, planirani su sljedeći **godišnji** troškovi za sprječavanja šteta od divljači.

VRSTA TROŠKA	CIJENA (kn)
Provođenje programa zaštite divljači <i>(terenski obilasci stručne službe, monitoring, dostava obrazaca za SLE, vođenje dokumentacije, organizacija izlučenja i zbrinjavanja otpada, izrada godišnjih planova, korespondencija sa nadležnim Ministarstvima)</i>	3.000,00
Nabava opreme i pomagala <i>(godišnje održavanje i popravci tehničkih pomagala, troškovi materijala-mamac za životovke i ostalo)</i>	5.000,00
Oprema za izvođače radova na izlučenju i transportni troškovi <i>(Direktni i indirektni troškovi stručne službe i terenskih radnika i naknada za izvođače radova i stručno osoblje, preventivne mjere i os.)</i>	6.000,00
Troškovi znanstveno – istraživačkog rada i školovanja te obuke <i>(Troškovi koji nastaju prilikom obuke izvođača, troškovi licence i os.)</i>	4.000,00
Ostali troškovi <i>(Marketing i komunikacija s medijima, izdavanje obavijesti i obilježavanje terena prilikom izvođenja radova, kancelarijski materijal i os.)</i>	2.000,00
UKUPNO	cca. 20.000,00

Teško je predvidjeti detaljniju raspodjelu troškova te su u tablici navedeni procijenjeni troškovi.

Budući da je moguće koristiti više metoda za suzbijanje šteta od divljači, provoditelju Programa je ostavljeno na izbor koju metodu će provoditi i sukladno tome koju opremu će nabavljati te vrste radova primjenjivati sukladno monitoringu tj. praćenju.

10. KRONIKA PROGRAMA ZAŠTITE DIVLJAČI

- štetan utjecaj važnijih elementarnih nepogoda;
- ostvareni prirast pojedine vrste divljači;
- stanje biljnih zajednica i životinjskih vrsta;
- dolazak i odlazak sezonskih vrsta;
- aktivnost stručne službe;
- štete od divljači te štete na divljači;
- pokusi za znanstvena istraživanja;
- antropogeni utjecaj;
- opažanja i nalazi rijetkih i strogo zaštićenih vrsta;
- ostalo.

11. PRILOZI PROGRAMU ZAŠTITE DIVLJAČI

- Akt o ustanovljenju područja za koje je izrađen Program;
- Zapisnik stručnoga povjerenstva za pregled Programa;
- Rješenje o provedenoj prethodnoj ocjeni za ekološku mrežu;
- Suglasnost o odobrenju Programa;
- Karta ekološke mreže;
- Topografska karta u mjerilu 1:10 000;